Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

December 2015

Letnik 1, številka 1

Iz tokratne vsebine:

Novemu občinskemu glasilu na pot

Pred nami je prva številka dolgo pričakovanega novega občinskega glasila Krajevne novice, **stran 2**

Pogovor z županom

Prebrodili smo prvo leto, **stran 3**

Iz grajskega življenja

Iztekajoče se leto se je v zgodovino gradu zapisalo kot še eno poglavje o skrbi za ohranjanje in prezentacijo dediščine Valvasorjevega gradu, **stran 7**

50 let rokometa v Šmartnem

Začetek rokometa v Šmartnem sega v daljno leto 1965, **stran 20**

Novemu občinskemu glasilu na pot

Avtor prispevka: Jernej Kotar, odgovorni urednik

Pred nami je prva številka dolgo pričakovanega novega občinskega glasila Krajevne novice. Zamisel o izdajanju prenovljenega krajevnega časopisa se je pojavila že pred časom, zato je pozno spomladi prišlo do prvega sestanka, na katerem smo se pogovarjali o smernicah našega dela. Po predlaganju odgovornega urednika je bilo treba najti še pet članov uredniškega odbora. Kmalu se je izkazalo, da so imeli odgovorni srečno roko pri iskanju primernih kandidatov, saj jim je uspelo oblikovati pisano skupino ljudi različnih starostnih skupin, izobrazb in zanimanj.

Ob izdaji prve številke ni odveč predstaviti članov uredniškega odbora in odgovornega urednika. V prvi vrsti naj omenim Katarino Kragelj in Francija Vidica, ki s svojimi bogatimi izkušnjami in koristnimi nasveti močno prispevata k nastajanju časopisa in obenem spodbujata ostale člane k nadaljevanju dobrega dela. V odboru sta tudi Sašo Goršek in Domen Merzel, čigar znanje in dosedanje izkušnje so nam bile prav tako v veliko pomoč, zlasti na samem začetku, ko je bilo treba urediti najpomembnejše zadeve. Najmlajši del uredništva sestavljava Matjaž Hostnik, študent teologije, in zgoraj podpisani, Jernej Kotar, doktorand zgodovine. Člani uredništva smo vsak na svoj način vpeti v življenje naše lokalne skupnosti, eni službeno, drugi pa kot aktivni člani raznih društev. Vsem nam je skupna želja po oživitvi družbenega življenja v naši občini in aktivno sodelovanje pri njenem nadaljnjem razvoju. Novo občinsko glasilo teh izzivov seveda ne bo rešilo, a smo prepričani, da bo naredilo korak v pravo smer.

Na koncu naj se v imenu celotnega uredništva Krajevnih novic zahvalim vsem, ki nam že od samega začetka stojijo ob strani s svojimi nasveti in vsestransko pomočjo. V prvi vrsti je treba omeniti župana Rajka Meserka, saj brez podpore Občine Šmartno pri Litiji glasilo ne bi ugledalo luči sveta. Pri tehnični zasnovi časopisa sta nam največ pomagala Peter Avbelj in Karmen Sadar, ki nosita velike zasluge, da je prva številka uspešno in pravočasno izšla. Posebna zahvala pa gre ne nazadnje tudi vsem avtorjem prispevkov, ki so vsak na svoj način prispevali k vsebinski pestrosti pričujočega glasila.

Prva številka Krajevnih novic je sedaj pred vami, v uredništvu pa upamo, da jo boste z veseljem prebrali in da bo zadostila vsem vašim pričakovanjem. Mi se bomo vsekakor trudili, da bo vsaka naslednja številka še boljša, zato ob tej priložnosti vabimo vse občane, da s svojimi prispevki ali predlogi sodelujete pri nastajanju časopisa. **V imenu uredništva vam želim vesel božič ter srečno in uspešno novo leto.**

(foto: Stojan Femec)

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
E-naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01/8962-770
Faks: 0590-97-480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00 – 12.00 in 13.00 – 15.00
Sreda: 8.00 – 12.00 in 13.00 – 17.00
Petek: 8.00 – 13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01/8962-770.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla februarja 2016, pričakujemo najpozneje do srede 20. 1. 2016 na elektronski naslov uredništva: urednistvo@krajevne-novice.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani občine.

Izdajatelj: Občina Šmartno pri Litiji

Odgovorni urednik: Jernej Kotar

Uredniški odbor: Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled: Janoš Železnik

Naslovna fotografija: Šmartno pri Litiji

Foto: Stojan Femec

Prelom in priprava za tisk:
Linea AV d. o. o.
Graška c. 35, 1270 Litija, GSM: 041/595 870

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

Prebrodili smo prvo leto

Avtor prispevka: Uredništvo Krajevnih novic

Župan Rajko Meserko se je kljub zahtevnemu delu v ljubljanski operi odločil za nepoklicno opravljanje funkcije župana. Pri delu, ki ga opravlja, mu je v veliko pomoč znanje s področja ekonomije in marketinga, iz katerega je tudi diplomiral. Poleg dolgoletnih izkušenj in znanj mu pri delu župana pomembno pomagajo tudi številna poznanstva, kar bo, kot meni sam, še dodatno pripomoglo k cilju, da občino Šmartno postavimo na zemljevid kot najlepšo občino v osrčju Slovenije.

Rajko Meserko, župan občine Šmartno pri Litiji

Skoraj leto vašega županovanja je že minilo. Kako bi ga ocenili in kaj ga je po vašem mnenju najbolj zaznamovalo?

Leto mojega županovanja je zaznamovalo kar nekaj pomembnih dogodkov.
Že pred volitvami sem napovedal, da si vsekakor želim drugačnega pristopa pri delovanju Občine. Pri tem moram omeniti zelo pomembno gesto članov občinskega sveta, odlično popotnico mandatu, saj so svetniki (predvsem člani obeh list, ki sta me podprli pri kandidaturi) izglasovali zmanjšanje sejnin za polovico.

Tako smo se lotili priprav sprememb na tistih področjih, za katere menimo, da bodo lahko vplivale na pozitivni razvoj občine. Naj omenim pomembno spremembo odloka o komunalnem prispevku in zmanjšanje višine le-tega.

Poleg tega intenzivno pripravljamo projekte, ki bodo naši Občini tako ali drugače omogočili dolgoročno pridobivanje dodatnih sredstev. Naj omenim nekatere: energetska sanacija javnih objektov (v tem trenutku je pripravljen projekt za energetsko sanacijo POŠ Velika Kostrevnica), pristop h konzorciju Občin za izgradnjo širokopasovnega telekomunikacijskega omrežja v želji pokrivanja belih lis ...

Kako pa je potekala primopredaja z vašim predhodnikom in kakšna je njegova zapuščina, ki ste jo prevzeli?

Primopredaja je bila opravljena po moji uradni potrditvi. Z zapuščino nisem bil zadovoljen. Ta mi v trenutnih razmerah ni v pomoč, pa vendar se trudim, da bi stvari uredil tako, kot sem si zadal.

Med občani prevladuje mnenje, da se je odnos občinske uprave do njih spremenil na bolje. Vidimo lahko tudi, da ste k sodelovanju povabili kar nekaj mladih ljudi.

Takšno mnenje me veseli. Zavedamo se, da so še vedno napake, se pa v občinski upravi trudimo, da jih sproti odpravljamo. Glede sodelovanja z mladimi pa si želim, da bi bilo tega še več.

Ste se v preteklem letu morda lotili reorganizacije občinske uprave?

V letošnjem letu je prišlo do manjših sprememb v organizaciji dela občinske uprave. Nekaj stvari pa želim zaradi boljšega poslovanja Občine v naslednjem letu ali dveh še dopolniti.

Gradnja obvoznice se je po vseh zapletih počasi le zaključila. Ob nastopu vašega mandata so dela stala, nato pa vendarle zopet stekla. Je bilo dokončanje tega projekta težko breme za vas?

Gradnja t. i. šmarske obvoznice je projekt, katerega nosilec je Direkcija RS za ceste. Izkazalo se je, da je bila Občina pri tem projektu premalo prodorna pri uveljavljanju svojega interesa (npr. izvoz za osnovno šolo). Poleg tega pa je bilo pri pridobivanju zemljišč preveč nezadovoljstva in posledično reševanja sporov preko odvetnikov ter sodišč. V vse te dogodke sem dobesedno padel – ko bi projekt lahko doživel tudi slabši konec. Na srečo še vedno velja, da sta za dogovor potrebna dva. Kot župan sem z Občino v celem nizu sestankov prevzel nekakšno vlogo mediatorja.

Nam lahko morda razkrijete, kateri večji projekti so sedaj pred vami? So med njimi tudi infrastrukturni?

Pred nami je kar nekaj investicij, lahko jih nekaj naštejem: energetska sanacija POŠ Velika Kostrevnica, rekonstrukcija nekaterih delov občinskih cest, obnova javne razsvetljave, itd. Kar nekaj investicij je povezanih tudi s pridobivanjem denarja prek raznih razpisov, zato je njihova izvedba povezana s pridobitvijo le-teh.

Kakšna je prioriteta investicij?

Kot sem že omenil, je prioriteta povezana tudi s pridobivanjem sredstev prek razpisov. Poleg tega pa želimo, da so investicije enakomerno porazdeljene po celotni občini.

Ali ste pripravili program razvoja občine za celoten mandat?

Da. Program občine temelji na enakomernem razvoju vseh območij naše občine. Pri njegovem uresničevanju pa sledim tudi aktualnim potrebam.

Krajani velikokrat opozarjajo, da je center Šmartnega zelo slabo izkoriščen. Kakšni so načrti na področju ureditve kraja in kakšen je načrt na področju urbanizma?

Tudi sam sem se vedno znova spraševal, kaj lahko storimo, da bo naš center občine bolj urejen, zato sem vesel, da je prišlo do sodelovanja med Občino in Fakulteto za arhitekturo. Na občinski praznik smo gostili mlade arhitekte, ki nam bodo decembra s svojega zornega kota predstavili možne rešitve ureditve centra. Za naprej pa upam, da bomo na ta način prišli do predlogov tudi za vsa ostala krajevna središča. Zato sem zadovoljen, da nam stroka pri tem stoji ob strani.

Pred volitvami se je govorilo o oživitvi krajevnih skupnosti. Kako je sedaj s tem?

Žal je oživitev krajevnih skupnosti pogojena s spremembo statuta Občine kot temeljnega akta, in sicer v skladu z obstoječo zakonodajo. Za to spremembo bi bila potrebna večinska podpora tudi v občinskem svetu, zato bi si želel širšega dogovora glede tega vprašanja.

Področje predšolske vzgoje je v šmarski občini zaradi razdrobljenosti vzgojnih enot precej problematično. Nam lahko razkrijete, kako potekajo priprave na gradnjo novega vrtca?

Prostorska problematika vrtca sega v čas še pred ustanovitvijo občine. Problematika se je vedno reševala kratkoročno, s tem so rasli tudi stroški takšnega načina organiziranja. Vse skupaj je tesno povezano tudi z organizacijo prehrane tako v vrtcu kot tudi v osnovni šoli.

Letos smo začeli z iskanjem primerne lokacije za gradnjo. Trenutno govorimo le o možnih lokacijah, ki jih bomo proučili s

finančnega in prostorskega vidika. V naslednjem letu pričakujem končno odločitev.

Pred volitvami ste dejali, da boste funkcijo župana opravljali nepoklicno, in tega se tudi držite. Kako usklajujete redno delo z županovanjem?

Obe moji funkciji sta zelo dinamični, zato zahtevata veliko mojega časa in volje. Županovanje je povezano z nenehnim usklajevanjem in iskanjem rešitev. Tako se moj delovni dan zgodaj začne in z občinskimi temami pozno konča. Kljub začetnim težavam stremim k strokovnemu in profesionalnemu delu občinske uprave. Menim, da smo s sodelavci že zelo usklajeni. Pri vsem skupaj pa imam veliko srečo, da imam ob sebi najprej družino, ki me podpira, in dobre sodelavce, tako tukaj kot tudi v Ljubljani, zato je usklajevanje dela manj zahtevno.

Se je vaše življenje po zmagi na volitvah morda kaj spremenilo?

Življenje se je drastično spremenilo tako zame kot za mojo družino. Ne samo v smislu obveznosti, ampak tudi skrbi, ki imajo zdaj veliko večje razsežnosti.

Želite čisto za konec občankam in občanom še kaj sporočiti?

Rad bom izkoristil to priložnost, hvala. Naj bo čas, ko se leto poslavlja in smo v pričakovanju novega, za vse nas lep in preživet v družbi najdražjih. Hkrati pa si iskreno želim, da bi bili v novem letu zmožni še več sodelovanja in iskanja dobrih rešitev.

O delu Občinskega sveta

Avtor prispevka: Peter Avbelj

Spoštovane bralke in bralci novega občinskega glasila!

Povabljen sem bil, naj napišem nekaj vrstic o delu Občinskega sveta po prvem letu sedanjega mandata (2014–2018). Kaj zapisati v članku, ki naj bi postal stalnica, nekakšna kolumna (srčno upam, da ne samo s zgoraj podpisanim)? Najbrž predvsem, kako je z novo šmarsko oblastjo, novo metlo na Tomazinovi? Peti hvalo ali tarnati? Ker sem v sedanji zasedbi (predvsem pa z novim županom) prešel iz opozicije v pozicijo (na oblast), bi torej moral peti hvale zadnjemu letu in kritizirati tisto, kar je bilo prej. Tudi če bi imel ta namen, ne občina ne občani od obračunavanj za nazaj ne bi imeli veliko, razen mogoče za koga zanimivo branje in posledične komentarje.

Izzivi in spremembe na lokalni ravni so nujni in potrebni, zato preprosto ni časa za ukvarjanje s preteklimi projekti, povedano drugače – na dosedanjih sejah je bila temu namenjena le ena točka (res, da z zelo burno razpravo); menim namreč, da je to predvsem naloga nadzornega odbora, ki je tisti organ, ki preverja smotrnost porabe sredstev na lokalni ravni.
Da, in sredstva (denar) so ključna. Če so nas na drugih (državnih) ravneh v imenu krize že zdavnaj prikrajševali in nas še vedno prikrajšujejo, smo omenjeni problem na lokalni ravni prelagali. Zato je ključni izziv, kako gospodariti in izvajati naloge v okviru razpoložljivih (dejanskih) sredstev. "Vrvi" je preprosto zmanjkalo, s krediti pa je šmarska Občina "preskrbljena" do leta 2032. Varčevanje in zmanjševanje porabe, pojma, ki ju neradi slišimo, kaj šele občutimo, smo se na Občinskem svetu lotili tudi tako, da smo končno (v preteklem mandatu s predlogom večkrat nisem uspel) – na žalost pa ne enotno – sprejeli polovično zmanjšanje sejnin. Menim, da je to v prvi vrsti simbolno dejanje (strošek delovanja Občinskega sveta je namreč v primerjavi z nekaterimi drugimi postavkami zanemarljiv), ki kaže na najpomembnejšo zavezo koalicije, da poceni delovanje Občine. Na marsikaterem področju je to tudi uspelo, sicer bi glede na neplačane obveznosti lahko govorili o kakšnih drugih scenarijih.

Kriza je lahko vedno tudi izziv za naprej, predvsem pa priložnost, da se Občina približa svojim občanom, kar je po mojem mnenju največji zaostanek, ki ga moramo nadomestiti. Tega mandata si na žalost ne bomo zapomnili po kilometrih, temveč prej po metrih asfalta. Preprosto zato, ker je zmanjkalo prostora za finančne akrobacije in ker je nujno potrebno prekiniti prakso, ko se od Občine zahtevajo visoke odškodnine za zemljišča, obenem pa postavljajo zahteve po modernizaciji cest. Enako velja v obratni smeri – za odnos Občine do občanov. Mogoče za večino premajhni koraki (ni prišlo do povečanja občinskih davščin, nekatere obveznosti so plačljive na obroke), a so vendar jasen signal, da mora Občina postati (tudi) servis za občane. In v tej smeri se je tudi delalo na Občinskem svetu, seveda v povezavi z županom. Odprla so se področja (priprava projektov), ki so sicer naloga vsake lokalne skupnosti: predšolska vzgoja, podružnične šole, turizem, kmetijstvo, varstvo kulturne dediščine, ureditev prometa na lokalni ravni, informacijske tehnologije … Za marsikoga premalo, ker ni otipljivo. A je potrebno poudariti: brez projektov tudi uspešne občine niso postale to, kar sedaj so.

In ko smo že pri projektih – eden doživlja realizacijo s svojo prvo številko. Novo glasilo – za katerega sem med glavnimi krivci spodaj podpisani, saj zagovarjam načelo, da mora biti obveščanje o lokalnih zadevah javni interes – urejeno na način, kot je pred vami. Slednji model ima večina občin, v Šmartnem pa je pod enakim imenom glasilo že delovalo, in sicer v času, ko so potekale aktivnosti za ustanovitev občine. Prepričan sem, da je to uspešen model, navdaja pa me tudi optimizem, ker v uredniškem odboru prevladujejo tisti, od katerih je odvisna prihodnost naše občine, in ne nazadnje, ker je to najbrž edino lokalno glasilo, katerega urednik je prihodnji doktor znanosti. In tako sem že spet pri viziji …

15 let Razvojnega centra Srce Slovenije

Avtorica prispevka: Ana Savšek

V Srcu Slovenije ves čas gledamo naprej. Leta 2020 bomo med najmočneje utripajočimi območji Evrope. To bodo omogočili uresničeni načrti partnerstev za projekte, ki presegajo lokalne in regionalne meje ter preraščajo v redne dejavnosti.

Nekoč lokalni razvojni center Litije je s svojimi projekti povezal območje, ki ga danes imenujemo Srce Slovenije. Razvojni center Srce Slovenije povezuje prostor, ki postaja inovativno območje Alp, Mediterana in Podonavja. Po 15. letih delovanja je skupna vizija partnerjev ustvarjanje evropsko prepoznavne regije.

Srčno poreklo pristnosti.

Znamka Srce Slovenije označuje le tisto, kar temelji na danostih območja in kar so ustvarili ljudje iz srca Slovenije. Znamka pripada tistim, ki jo ustvarjajo in tistim, ki jo izberejo zato, ker se lahko zanesejo na njeno srčno poreklo, pristnost in kakovost.
To, kar je bil še pred poldrugim desetletjem le prostor v zaledju glavnega mesta Slovenije, je zdaj zagotovilo za najboljše, kar so ljudje iz Srca Slovenije ohranili iz tradicije in obogatili z zamislimi za prihodnost.

Podarimo iz srca. Iz Srca Slovenije.

Tradicionalna znanja so vir novih kreativnih presenečenj. V Srcu Slovenije se skrbno ohranjene spretnosti vpletajo v drzne poslovne načrte, podjetnost se druži z inovativno mladostjo in aktivno starostjo.
Mreža rokodelcev Srca Slovenije, ki povezuje 60 članov, je med najpomembnejšimi snovalci nove podjetnosti. Nekoč nepovezani ustvarjalci so zdaj povezani v mrežo kakovosti, promocije in prenosa znanj v območju in Sloveniji.

Dobrodošli vsak dan v letu!

Gostoljubje srčnih ljudi in posebnosti Srca Slovenije so cilj obiskovalcev, ki na območju od Kamniško-savinjskih Alp do dolenjskih gričev in od obrobja Ljubljane do ravnic ob reki Savi najdejo nove navdihe za oddih in sprostitev ter osebnostno rast.
Na skupnem spletnem portalu Srca Slovenije (www.srce-slovenije.si) se predstavlja več kot sto turističnih ponudnikov z območja. Mreža turističnih ponudnikov vabi na zimska in poletna doživetja, na kulinarične, rokodelske, rekreativne, adrenalinske in druge dogodivščine, na raznovrstne tematske poti in številne dogodke.

Vselej v osrčju dogajanja.

Kadarkoli ste v Srcu Slovenije, ste tudi v osrčju dogajanja. Izvirne tradicionalne prireditve, koncerte, razstave, predstave, pohodniška druženja, naravoslovna raziskovanja, srečanja, delavnice, festivale in druga doživetja poiščite v koledarju prireditev.
Razvojni center Srca Slovenije, ki izdaja skupni koledar dogodkov na območju, je v 15. letih območje predstavilo na več kot 130 lastnih dogodkih in na skoraj 150 lokalnih, nacionalnih in mednarodnih predstavitvah.

Obnovljivi viri srčne energije.

V Srcu Slovenije so načela trajnostnega razvoja temelj povezovanja ustvarjalnih ljudi. Znanje z območja je vir energijsko varčnih rešitev. Spogledujemo se z okoljsko učinkovitimi rešitvami na vsakem koraku – ponosni smo na svoje dosežke in z veseljem sprejemamo izkušnje od drugod.
Prebivalcem Srca Slovenije so v Energetski pisarni na voljo informacije o energijski učinkovitosti objektov in energijsko varčni gradnji. Osveščeni prebivalci prisegajo na les in obnovljive vire.

Partnerstvo s šolami in vrtci.

Prihodnost se začne v vrtcu in raste v šoli. Kar se Janezek nauči, to Janez zna! Zato Srce Slovenije prek konzorcija vrtcev in šol s svojega območja spodbuja osvajanje novih znanj za nove dosežke.
Podjetniški krožki po šolah, ki jih je organiziral Razvojni center Srce Slovenije, so prerasli v celovito povezanost vzgojno-izobraževalnih zavodov – vrtcev, osnovnih in srednjih šol – z območja, ki z raznolikimi dejavnostmi spodbujajo radovednost za prihodnje podjetniške ideje.

Ekipa Srca Slovenije

Srčne zaobljube novim izzivom.

Srce Slovenije spodbuja drznost ljudi, ki vodi do velikih stvari! Dežela kozolcev, edinstveni muzej tovrstnega stavbarstva na svetu, je dokaz za to. Vpet v Srce Slovenije postaja ena najbolj prepoznavnih znamenitosti slovenskega turizma.
Za uresničitev izvirnih lokalnih zamisli je ključnega pomena sodelovanje razvojno usmerjenih občin v projektih Razvojnega centra Srce Slovenije. Sodelovanje prinaša rezultate!

Po Srcu Slovenije od tu do tam in vmes.

Lepo je, ko veš, kam lahko greš. Na to te med drugim opozarjajo urejene označevalne in informativne table na Veliki planini in v Oglarski deželi. Ko prideš na cilj, naj bo ta dobro urejen in opremljen!
Privlačne turistične točke, tematske dežele, poti in pustolovski park, počivališča, igrišča, kolesarske točke, ekološki center, nove dopolnilne dejavnosti na kmetijah, delovanje zadruge, društev in rokodelcev – vse to je lažje z boljšo opremo in bolje urejeno infrastrukturo. Naložbe vanjo omogočajo tudi uspešno pridobljena evropska sredstva.

Na najlepše potepe s pravimi informacijami!

Poti po Srcu Slovenije lahko zdaj načrtujete s pomočjo spletnega portala, mobilne aplikacije ali s pomočjo usposobljenih ljudi na turističnih točkah Srca Slovenije.
Nekdaj razpršena ponudba območja je preglednejša in dostopnejša s skupnim delovanjem Turistične točke Srca Slovenije v Litiji in točk v Termah Snovik, Dolskem, Ivančni Gorici, Kamniku, Pustolovskem parku Geoss, Motniku, Kamniški Bistrici, Tunjicah, na gradu Bogenšperk, Budnarjevi domačiji, Svetem Miklavžu na Gori in še kje.

Podjetnost je doma v Srcu Slovenije.

Srce Slovenije je stičišče priložnosti za podjetne in motivirane ljudi, ki najpogosteje najdejo navdih in energijo za uresničevanje svojih zamisli v naravi.
Razvojni center Srca Slovenije vzpostavlja podporno podjetno okolje. Prek točk VEM – vse na enem mestu – je Razvojni center Srca Slovenije pomagal pri ustanovitvi več kot 1000 podjetij in izvedel več kot 4700 podjetniških svetovanj.

V Srcu Slovenije prisegamo na lokalno hrano.

Odkar smo Srce Slovenije, še bolj kot prej uživamo v tem, kar zraste pri nas. Lokalno pridelano hrano uživamo v otroštvu, spoštujemo in pridelujemo jo vse življenje. Pričakujemo jo v šolah in drugih javnih ustanovah v Srcu Slovenije.
Mreža samooskrbe z lokalno hrano, za katero od leta 2007 skrbi zadruga Jarina, povezuje okoli 200 lokalnih pridelovalcev. Mreža, ki bo v prihodnje še rasla, z lokalnimi dobrotami oskrbuje okoli 70 javnih ustanov.

Srce utripa za podeželje.

Srce Slovenije je vrt, ki združuje poznavalce in iskalce najboljšega iz narave. Pestrost pokrajine, bogastvo gozdov, rodovitnost zemlje, energija vode in ljudi so čez čas ustvarili samosvojo moč podeželja.
Evropski projekti in sredstva lokalnega sofinanciranja so podeželje Srca Slovenije v zadnjih petnajstih letih obogatili z več kot 30 delovnimi mesti. Na Polšniku se je skupnost povezala, kar je prepoznala tudi Evropa in ji podelila nagrado za obnovo in razvoj vasi.

Povezani znamo več.

Srce Slovenije je dom ljudi, ki znamo in hočemo živeti bolje. Delimo si znanja in sposobnosti za ustvarjanje novih podjetniških, turističnih in drugih lokalnih dosežkov.
Razvojni center Srce Slovenije je v petnajstih letih delovanja vzpostavil sistem izobraževanj in usposabljanj z različnih tematskih področij, ki se jih je udeležilo že več kot 13 tisoč ljudi.

Srce Slovenije sega na vse strani Evrope.

Srce Slovenije povezuje območje, ki je doma v osrčju Evrope. Članstvo Slovenije v Evropski uniji je priložnost za nove uresničene načrte.
Delovanje Razvojnega centra Srce Slovenije omogoča boljše nastopanje na razpisih za evropska sredstva. Ob 15-letnici delovanja je center sodeloval v 23 evropskih projektih na 12 različnih programih Evropske unije. Sodeluje s 198 partnerji iz 33 evropskih držav. S pomočjo tako širokega vključevanja v evropska partnerstva mu je uspelo doseči rezultate v tako velikem obsegu.

UGODNO DO POSLOVNIH PROSTOROV IN SKLADIŠČ

RE/MAX

V IOC Šmartno pri Litiji ugodno prodamo večje število poslovnih prostorov in delov stavb za proizvodno-storitveno dejavnost (pisarne in skladišča).
Cena: 70 € do 245 €/m2

Če želite graditi poslovni objekt sami, imamo naprodaj tudi večje število gradbenih parcel velikosti od 500 do 5.500 m2.
Cena: 65 €/m2

Poleg delov stavb so naprodaj tudi funkcionalna zemljišča, namenjena za parkiranje in dostopne poti.

VABLJENI NA OGLED!

040 986 017
041 636 264
www.re-max.si

RE/MAX Nepremičnine

Vsem občankam in občanom želimo blagoslovljene božične praznike in uspešno leto 2016.

Naj bo polno iskrenih misli, sreče, zdravja, miru, topline in osebnega zadovoljstva.

OO SLS Šmartno pri Litiji

SLS
Slovenska ljudska stranka

Iz grajskega življenja

Avtorica prispevka: Joži Vovk, direktorica Javnega zavoda Bogenšperk

Iztekajoče se leto se je v zgodovino gradu zapisalo kot še eno poglavje o skrbi za ohranjanje in prezentacijo dediščine Valvasorjevega gradu.

V preteklem letu sta se Občina Šmartno pri Litiji in Javni zavod Bogenšperk skupaj s partnerji prijavila na razpis Norveškega finančnega mehanizma. Na razpisu smo sodelovali s projektom prenove gradu z vzpostavitvijo Valvasorjevega središča za dediščino regionalnih kultur. Žal prijava ni bila sprejeta v sofinanciranje, vsekakor pa je Občina v sodelovanju s strokovnjaki iz Narodnega muzeja Slovenije, Tehniškega muzeja Slovenije in Slovenskega etnografskega muzeja Slovenije pripravila celostni načrt za upravljanje gradu in njegovih vsebin, ki bo izhodišče za nadaljnje delo na gradu Bogenšperk.

Za celostno revitalizacijo posesti na Bogenšperku, predvsem v smeri razvoja turističnih dejavnosti v poslopjih pred gradom, so se v tem letu ravno tako odprle nove možnosti, saj se po večletnih postopkih zaključuje urejanje lastništva nepremičnin pred gradom. V tej luči smo naredili tudi nekaj odločnejših korakov v smeri povezovanja in snovanja turističnega razvoja občine. Aktivno smo sodelovali pri nastajanju strategije razvoja lokalne akcijske skupine Srca Slovenije in strategije razvoja turizma v občini ter skupaj s partnerji iskali možnosti za sofinanciranje razvojnih korakov tudi preko drugih razpisov EU.
Iz grajskega dogajanja v preteklem letu naj izpostavim predvsem izid monografije prof. dr. Borisa Golca, ki bralcu predstavi Valvasorja kot zemljiškega gospoda. Knjiga je nastala v sozaložništvu JZ Bogenšperk in Arhiva RS. Novo vedenje o Valvasorjevem umetniškem ustvarjanju in ustvarjanju njegovih sodelavcev nam je odkrila še knjiga o Valvasorjevem prizorišču človeške smrti, ki jo je ob njenem izidu na gradu predstavil avtor, izr. prof. dr. Tine Germ. Drugič smo se ob Valvasorjevem rojstnem dnevu odpravili na pohod po Valvasorjevi poti, grafično zbirko Bogenšperka pa so tudi v tem letu obogatila dela uveljavljenih grafičnih umetnikov, ki so v okviru 2. Valvasorjevih mednarodnih grafičnih dni ustvarjali na gradu Bogenšperk in razstavljali v grajski galeriji. Velja poudariti tudi dobro sodelovanje z domačimi kulturnimi društvi in zavodi, ki vsako leto bogatijo grajsko kulturno življenje. Med njimi bi v tem letu lahko izpostavili festival Družina poje, ki ga je pripravilo Prosvetno društvo Šmartno. Pestro prireditveno dogajanje smo sklenili z nočjo čarovnic, ki je na grad pritegnila številne obiskovalce iz širše regije.

Obiskovalce gradu od letošnjega leta naprej lahko sprejmemo v prenovljeni grajski recepciji, ki je pravzaprav postala lična prodajalna rokodelskih in drugih izdelkov, v prenovi pa je tudi spletna stran gradu, ki bo obiskovalce povabila tudi na druge zanimive točke v občini. Z obiskom muzeja smo v tem letu zadovoljni, saj statistično presega obisk preteklega leta, enako je s številom porok. V mesecu novembru smo zaključili tudi sanacijo fasade zunanje grajske kleti.
Ob koncu leta se zahvaljujem vsem, ki ste nam pomagali pisati zgodovino gradu Bogenšperk v letu 2015. Vsem občankam in občanom želim prijetne praznike, v novem letu pa veliko sreče na poslovnem in zasebnem področju.

(foto: Darinka Mladenovič)

Zmagovalna fotografija na natečaju Občina Šmartno pri Litiji skozi fotografski objektiv (foto: Matjaž Janežič)

Javni zavod Bogenšperk – povezovalec turistične ponudbe občine

Avtorica prispevka: Renata Ceglar, JZ Bogenšperk

V letu 2015 smo v Javnem zavodu Bogenšperk v sodelovanju z Občino Šmartno pri Litiji storili pomembne korake v razvoju turizma v občini, saj smo poleg udeležb na sejmih organizirali tudi dogodke, povezane s promocijo kraja in turističnih akterjev, ter začeli pripravo strategije razvoja turizma občine Šmartno pri Litiji.

V preteklem letu smo izdali promocijsko trganko Šmartnega pri Litiji z vso aktualno turistično ponudbo in preko javnih del na področju turizma zaposlili osebo, ki je med letom sodelovala v večini turistično promocijskih akcijah, tako občine kot drugih. V juliju smo se preselili v nove prostore pod knjižnico v Šmartnem, kjer je zaživela Turistično informacijska točka Javnega zavoda Bogenšperk. V sklopu tega smo začeli urejati spletni portal www.mojaobcina.si za občino Šmartno pri Litiji, na katerem lahko tako posamezniki kot različne organizacije vpisujete dogodke, ki jih organizirate, ali pa oddate prispevke, ki se tičejo vaše dejavnosti ali dejavnosti v občini. Vsi, ki si želite tovrstnega sodelovanja in aktivnega pisanja, vljudno vabljeni k ekipi, ki je vedno večja, treba je le opraviti registracijo na portalu, za dodatno pomoč pa smo dosegljivi v Javnem zavodu Bogenšperk.

V sodelovanju s Turizmom Ljubljana smo organizirali izobraževalno-delavniško srečanje za akterje turističnega razvoja, na katerem so udeleženci izoblikovali integralne turistične produkte oz. programe, ki temeljijo na originalnih lokalnih zgodbah, s katerimi privabljajo turiste. V sklopu sejemskih promocij smo se udeležili sejma Turizem in prosti čas 2015 in promocijske akcije rokodelcev Srca Slovenije v Mercatorju Šiška in Arboretumu Volčji Potok, v poletnem času pa smo podprli idejo in organizirali tudi Vikend odprtih vrat pri turističnih ponudnikih Šmartnega pri Litiji ter cel vikend imeli tudi odprta vrata turistično informacijske točke v prostorih Javnega zavoda Bogenšperk. S promocijsko stojnico smo sodelovali tudi na 25. tradicionalnem kasaškem derbiju v Ljubljani, prav tako smo sodelovali tudi na 29. tradicionalnem Levstikovem pohodu in še na dveh sejmih Poroka, in sicer v gostišču Jap ter na Ljubljanskem gradu.

V sodelovanju s Knjižnico Šmartno, Likovnim društvom Lila, Občino Šmartno pri Litiji smo pripravili fotografski natečaj Občina Šmartno pri Litiji skozi fotografski objektiv, ob občinskem prazniku in 880. obletnici prve omembe Šmartnega pa smo koordinirali pester program prireditev. Vse leto so potekale tudi različne delavnice za pripravo Razvojne strategije turizma, v sklopu le-teh so potekale tudi delavnice po več krajih v občini, kjer so nastala tudi nova poznanstva in priložnosti za nova srčna sodelovanja.

800 let stara lipa ob cerkvi na Gradišču pri Primskovem (foto: Matej Povše)

Priprava Strategije razvoja turizma v občini Šmartno pri Litiji

Avtorici prispevka: Renata Ceglar in Jožica Vovk, Javni zavod Bogenšperk

Občina Šmartno pri Litiji je turizem prepoznala kot enega izmed ključnih razvojnih potencialov, zato se je lotila priprave Strategije razvoja turizma za obdobje od 2015 do 2020.

Osnovni namen priprave strategije je urediti področje turizma in pripraviti predloge za razvoj občine Šmartno pri Litiji, poleg tega pa naj bi proces priprave dokumenta povezal vse tiste, ki turizem prepoznavajo kot svojo priložnost.
Rezultat Strategije razvoja turizma v občini Šmartno pri Litiji bodo tako: analiza trenutnega stanja in analiza potencialov za razvoj turizma, postavitev strateških ciljev in preko razvojne strategije z akcijskim načrtom določitev poti za njihovo realizacijo. Pri pripravi analize stanja občine, ki je prva faza priprave lokalnega razvojnega programa, je delovna skupina posebno poudarila pomen vključevanja lokalne skupnosti v proces nastajanja dokumenta, zato je organizirala več delavnic na različnih območjih v občini.

V mesecih septembru in oktobru so potekale delavnice v Šmartnem, na Javorju, v Veliki Štangi, Kostrevnici, Jablaniški dolini in na Primskovem. Veseli smo bili, da ste se povabilu odzvali predstavniki različnih organizacij in aktivni posamezniki, ki ste odprto spregovorili o trenutnih slabostih, potencialih in pričakovanjih na področju razvoja turizma v našem okolju.

Dosedanji zbrani podatki pričajo o tem, da si številni turistični akterji v občini želijo pomoči pri promociji, izboljšanje cestne infrastrukture, želijo si tudi več in boljšega sodelovanja z javnim sektorjem, največji problem pa vidijo v pomanjkanju usmerjevalnih tabel in drugih obcestnih oznak do njihove dejavnosti ter v mačehovskem odnosu države, ki z zakonodajo ne spodbuja razvoja malih turističnih ponudnikov.
Delovna skupina bo zbrane podatke z delavnic in izvedenih anket podrobno analizirala, jih vključila v strategijo, osnutek strategije pa bo pred predložitvijo v razpravo občinskemu svetu tudi javno objavila na občinski spletni strani.

Javorska energijska pot (foto: arhiv JZB)

3. humanitarni tek – tek za Tamaro

Avtorica prispevka: Tanja Boltin

V petek, 20. novembra 2015, se je 50 dijakov in profesorjev Gimnazije Litija udeležilo 3. humanitarnega teka v Trbovljah.

Udeleženci humanitarnega teka (foto: Gimnazija Litija)

Športno-humanitarno društvo Človek, Društvo prijateljev mladine Trbovlje in ETV so bili organizatorji tega dogodka. Prostovoljni prispevki, zbrani na teku, so bili namenjeni naši bivši dijakinji, Tamari Mrkun. Tamara je pri 16 letih zbolela za težko boleznijo. Njen potek lahko ublaži le draga terapija z izvornimi celicami, ki jo izvajajo v tujini.
Ko smo na šoli izvedeli, da se bo v Trbovljah »zgodil« ta dogodek, nismo prav nič oklevali. »ZA« smo bili vsi in akcija je stekla. Sklenili smo tudi, da bomo Tamari namenili del izkupička od prodanih novoletnih čestitk.
Udeležbo na teku sta nam omogočili podjetji Integral Zagorje ter Abomeu iz Save pri Litiji.
Na Gimnaziji Litija smo pripravili že veliko dobrodelnih prireditev in akcij, nikoli pa ne oklevamo, ko potrebujejo pomoč naši sedanji ali bivši dijaki.
Tamari pa sporočamo: vsem nam si za zgled s svojo vztrajnostjo, optimizmom in dobro voljo.

Utrinki iz Osnovne šole Šmartno

Avtorica prispevka: Vanja Adamlje

Že kar nekaj časa je minilo, odkar se je začelo novo šolsko leto. V septembru smo izvedli prvi, planinski, športni dan za učence predmetne stopnje. V lepem sončnem vremenu so se lahko odpravili na Viševnik, Blejsko kočo, Šmohor, Kum ali pa Sitarjevec nad Litijo.

Devetošolci so na ekskurziji spoznavali geografske in kulturne znamenitosti Posočja. Sedmošolci so na svojem prvem kulturnem dnevu raziskovali avstrijsko Koroško: obiskali so Vrbsko jezero, Gosposvetsko polje, si ogledali cerkev Gospe Svete, vojvodski prestol in originalni knežji kamen, na katerem so ustoličevali karantanske kneze, se sprehodili po Celovcu in občudovali svetovne znamenitosti v Minimundusu.
V okviru dnevov slovenske kulturne dediščine so učenci sedmih razredov v šolski avli pripravili predstavitev običaja ofiranja.
Sedmošolci so se udeležili predizbora za kviz Male sive celice in se uvrstili v televizijski del kviza, ki je bil v novembru.
Šestošolci so na domačiji Brinovec na Dolah pri Litiji spoznavali, kako se pridobiva oglje in za kaj ga uporabljamo.
Konec meseca so petošolci pet aktivnih dni preživeli v poletni šoli v naravi v koprskem Hotelu Žusterna. Spoznavali so slovenski primorski svet, predvsem pa se učili plavati.
Društvo Bralna značka Slovenije je ob pomoči sponzorjev izdalo knjigo Ostržek bere za bralno značko, ki so jo ob dnevu zlatih knjig prejeli vsi prvošolci v Sloveniji.

Tudi v oktobru je bilo na šoli pestro dogajanje.
V tednu otroka so prvošolci na naravoslovnem dnevu spoznavali gozd in njegove prebivalce.
Vsi učenci prve triade na matični šoli in podružnicah so si v Mladinskem gledališču v Ljubljani ogledali predstavo Kekec.
Učenci 1. b razreda so se na tehniškem dnevu pogovarjali o lutkah, jih tudi sami izdelali in pripravili predstavo v razrednem gledališču.
V letošnjem šolskem letu je zopet zaživel šolski vrt. Učenci, ki obiskujejo izbirna predmeta sodobna priprava hrane in raziskovanje organizmov, bodo del ur svojega predmeta namenili delu na vrtu. Vrt so prekopali in zasadili rdeči ribez, josto in aronijo.
Ob svetovnem dnevu hrane, 16. oktobra, smo imeli popoldan v šoli ekološki sejem in kuharsko delavnico, ki jo je vodila prehranska strokovnjakinja ga. Marija Merljak. Obiskovalci so si lahko kupili ekološko pridelano zelenjavo, mleko, mlečne izdelke, zelišča, kruh iz krušne peči, domače pecivo, izdelke iz keramike in lesa, si izmerili krvni sladkor, holesterol in krvni tlak. Ga. Martina Merljak je povedala veliko zanimivega o zdravem prehranjevanju, učenci izbirnega predmeta sodobna priprava hrane pa so pod vodstvom svoje učiteljice pripravili nekaj zdravih jedi, ki so jih obiskovalci lahko poskusili.
Oktobra učenci, ki obiskujejo podaljšano bivanje, njihove učiteljice in nekateri starši že tradicionalno pripravijo kostanjev piknik na šolskem igrišču, in tudi letos je bilo tako. V lepem sončnem vremenu so se zabavali pri športnih aktivnostih in ustvarjalnih delavnicah, vmes pa sladkali s pečenim kostanjem.
V oktobru smo začeli za bralno značko brati tudi odrasli, in sicer zaposleni na šoli. K branju pa smo prijazno povabili tudi starše in skrbnike učencev.

V prvi polovici novembra so učenci šestih razredov obiskali Arboretum v Volčjem Potoku.
Učenci sedmih razredov so se v okviru nacionalnega projekta Rastem s knjigo v šmarski knjižnici srečali z gospodom Acom Jerantom, župnikom v Štangi. V intervjuju, ki ga je vodila gospa Aleksandra Mavretič, so izvedeli veliko zanimivega o njegovem življenju in delu. Ob koncu so vsi učenci dobili knjigo Iskanje Eve.
Učenci, ki obiskujejo prostovoljski krožek, so v Domu Tisje pomagali na kostanjevem pikniku. Niso samo lupili kostanja, temveč so se s starejšimi tudi družili, se pogovarjali, Mark je zaigral na harmoniko, in tako so varovancem doma polepšali dan.
Tudi nekaj učencev 7. in 8. razreda je obiskalo Dom Tisje, kjer so na martinovo ofirali varovanki doma, gospe Martini. Vsi, učenci in varovanci doma, so preživeli prijetno popoldne.
Ob občinskem prazniku šmarske vezilje tradicionalno pripravijo razstavo ročnih del, na katero vsako leto prijazno povabijo učence, ki obiskujejo krožek vezenje. Tudi letos so nekatere učenke v kulturnem domu razstavile svoje izdelke. Šmarskim veziljam, predvsem pa gospe Fašingovi, se najlepše zahvaljujemo, ker nas sprejmejo medse!
Za učenci je že prvo državno tekmovanje iz logike. Štirje učenci naše šole so svoje znanje pokazali na OŠ Gradec in enemu izmed njih, Maticu, je uspelo osvojiti srebrno priznanje.

Čestitamo!

Pevski vikend gimnazijskega pevskega zbora

Avtorica prispevka: Lea Rihter, 3. c

Člani pevskega zbora Gimnazije Litija smo se 6. 11. 2015 odpravili na pevski vikend v CŠOD Lipa.

Naš glavni cilj je bil, da se pripravimo na decembrski koncert z Artenigmo in gosti (Plesnim društvom NLP in Maticem Jeretom, pevcem skupine Bohem). Spremljala sta nas zborovodja Blaž Rojko in profesor športne vzgoje Janez Medved. Bilo je naporno, saj smo peli več ur na dan, a se vseeno zelo zabavali. Druženje smo zaključili z razvedrilnim programom, ki so ga pripravile pevke iz četrtega letnika. Ne bi rada izdala preveč – kar se zgodi na pevskem vikendu, ostane na pevskem vikendu – naj pa povem, da ni manjkalo kvizov, modnih revij in številnih napadov smeha. Končalo se je s smetano na obrazih dveh pevcev in prepevanjem popevk ob spremljavi kitare.

DEKD: Praznovanja – običaji ob praznovanju godu

Avtorica članka: Danica Sedevčič

Osnovna šola Šmartno se je letos drugič zapored vključila v projekt Dnevi evropske kulturne dediščine. Letošnji dnevi so posvečeni praznovanju, saj tudi sam projekt praznuje 25-letnico obstoja.

Dragi dobri boter moj,
voščim vam iz dna srca
za veseli polni god,
srečo na življenjsko pot,
kjer je kje najboljšega,
to naj dobri Bog Vam da.

V šoli smo se tokrat odločili, da ugotovimo, kako so nekoč praznovali godove in koliko te tradicije se je obdržalo do današnjih dni.

Nekaj dragocenega gradiva na to temo so učenci zbrali že v šolskem letu 2007/08. Takratni osmošolci so pri predmetu državljanska vzgoja in etika spoznavali, kako so starejše generacije praznovale godove. Ko smo se letos spomladi odločili, da se bomo s temo o praznovanju godu prijavili na DEKD, so šestošolci ponovno zapisali pričevanja o godovnih običajih, sedmošolci pa so v okviru bivanja v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti na Gorenju pri Zrečah izvedli ofiranje godovnici Vidi. Poželi so veliko občudovanja, saj tam tega običaja ne poznajo.

V Tednu kulturne dediščine od 25. 9. do 3. 10. smo projekt zaključili s prikazom običaja ofiranja za učence naše šole. Veselemu dogodku smo bili priča v torek, 29. 9. Na ta dan po koledarju goduje Mihael oziroma danes bolj popularni Miha. Učencev s tem imenom imamo na šoli kar nekaj, izbrani godovnik iz 7. a pa je odlično odigral vlogo slavljenca. Na priložnostni prireditvi so učenci prisluhnili tudi odlomkom iz nekaterih pripovedi o praznovanju godov. Pri predstavitvi so sodelovali učenci 7. a in 8. b razreda z mentoricama Sonjo Marin in Danico Sedevčič.

S tovrstnimi projekti se trudimo oživiti delčke svoje kulturne dediščine in jih prenesti na mlajše generacije. Želimo si, da bi mladi bolje poznali in bolj cenili zapuščino preteklih rodov.

Danica Sedevčič

Godovanje je bilo družinski praznik. Že na predvečer so pohiteli z opravili. Domači so godovniku ofirali, to pomeni ropotali s pokrovkami ali zaigrali z glasbili. Potem so godovnika skromno obdarovali z uporabnimi stvarmi, npr.: nogavicami, robci, rokavicami in kakšno sladkarijo. Sledila je malo boljša večerja. Naslednji dan, godovni dan, so bila za godovnika predvidena le kakšna lažja dela in dobro kosilo. Pri nas doma še vedno spoštujemo ta običaj in praznujemo kar oboje, rojstni dan in god. Ker smo velika družina, praznujemo kar naprej.

Lucija Hostnik

Moji stari starši imajo na praznovanje godov v vasi zelo lepe spomine. Vaščani so si ob ofiranju dali duška. Ko so se po veselem druženju končno razšli, praznovanja še zdaleč ni bilo konec. Naslednji dan, na dan samega godu, so se mati še posebej potrudili in skuhali boljše in obilnejše kosilo kot po navadi. Zato se je tudi reklo, da se ob godu je s "ta veliko žlico". Na mizi se je takrat znašla celo kakšna kokoš in štruklji. Mati so spekli tudi bel kruh, ki je bil glavno oz. največkrat sploh edino darilo za godovnika. Moja stara mama ima v spominu, kako čudovit je bil ta kruh! Spečen je bil v modelu, ki je imel na dnu poglobljen vzorec v obliki kite.

Marija Snežna Benedičič

Tudi v naši družini praznujemo godove. Meni ofirajo 2. februarja, saj je sv. Blaž na koledarju 3. februarja. Zvečer, ko smo vsi zbrani, mi začnejo prepevati pesmi. Potem pa mi vsi po vrsti voščijo in dajo darila. Ker nas je veliko (5 bratov ter ati in mami), je kar precej daril. Skupaj se posladkamo in se imamo lepo. Vedno komaj čakam takšne večere.

Blaž Golob

Ofiranje je običaj, ki se je v naši vasi ohranil do danes. Zberemo se vaščani z različnimi pripomočki, kot so: posoda z verigo, rezalka od sekularja, pokrovke in harmonika. Ko se stemni, se družba zbere pred hišo slavljenca. Najprej se naglas zavriska in začne ropotati s pripomočki ter igrati na harmoniko. To se ponovi trikrat. Nato pride slavljenec, družbo povabi v hišo in goste pogosti.

Nejc Poglajen

Prikaz ofiranja (foto: Danica Sedevčič)

Otroci so naše ogledalo

"Otroci hočejo objem, naročje, prijazno besedo, dotik, nekoga, da jim prebere pravljico, nekoga, da se z njimi smeje, pogovarja." (J. Thompson)

Avtorica prispevka: Mojca Dragar, pomočnica ravnatelja

Da bi otrok razvil notranji občutek varnosti, je poslanstvo vrtca Ciciban obravnavati vsakega otroka individualno in zanj zagotoviti varno in ljubeče okolje z jasno postavljenimi mejami.

Mesec september je bil mesec uvajalnega obdobja, ki pa je potekal umirjeno, sproščeno, prijateljsko. Z medsebojno pomočjo nam je uspelo vzpostaviti kakovostne odnose, ki so temelj dobrega počutja vseh udeleženih v procesu in dobra podlaga za delo in sodelovanje. Strokovne delavke vrtca se zavedamo pomembnosti varne navezanosti otrok v vrtcu, saj je varno navezan otrok bolje prilagojen. Otrok, ki razvije varno navezanost na vzgojiteljico, se v vrtcu bolje počuti in je še bolj dovzeten za številne spodbude, ki mu jih vrtec nudi.

Da bi bili nekoč lahko ponosni na mozaik izboljšav v naši družbi, tudi v letošnjem letu aktivno sodelujemo v programu Etika in vrednote v vzgoji in izobraževanju. V projektu sodelujemo vsi strokovni delavci, otroci in starši Vrtca Ciciban – vsak po svojih zmožnostih. Trudili se bomo vzgajati naše otroke v misleče, odgovorne, samostojne in ljubeče državljane. Ob ustvarjanju spodbudnega okolja otroci krepijo strpnost, prijateljstvo …

Čas hitro mineva, še posebej v vrtcu med otroki. Tako smo stopili v najlepši čas leta – v jesen, ki je obarvana z najlepšimi barvami. Z otroki se v jesenskem času veliko pogovarjamo o spremembah v naravi, o zdravem življenjskem slogu. V pogovore vnašamo različne tehnike aktivnega učenja, preko katerih otroci utrjujejo že znano, spoznavajo novosti in odkrivajo skrivnosti. Prav tako se otroci v tem času veliko gibljejo v naravi, na igrišču, v telovadnici.

Letošnja vsebinska usmeritev ob tednu otroka je bila »Nekaj ti moram povedati«. Vemo, da je govor celovita in zapletena dejavnost, lastna le človeku, in je najpomembnejše sredstvo komunikacije. Naše življenje je komunikacija. Ravno zato smo v tem tednu še več časa namenili poslušanju in pogovorom. V mesecu oktobru so se otroci, ki bodo naslednjo jesen prestopili šolski prag, odpravili v Logarsko dolino na tridnevno bivanje v naravi. Večina otrok se je prvič soočila z večdnevno ločitvijo od svojih staršev. Spoznavali so naravo in kraj, kjer so bivali, se zabavali in družili s svojimi vrstniki.

Tudi v letošnjem šolskem letu so se najstarejši otroci našega vrtca udeležili plavalnega opismenjevanja v bazenu OŠ Šmartno. Skupaj z vaditelji plavanja so se navajali na vodo, na drsenje in plavanje. Zabavne igre v vodi so izvajali s pomočjo različnih pripomočkov, plavalnih desk, žogic, košev, blazin.

V mesecu novembru smo imeli tradicionalni slovenski zajtrk, katerega namen je ozaveščati otroke in tudi širšo javnost o pomenu zajtrka v okviru prehranjevalnih navad, pomenu lokalno pridelanih živil slovenskega izvora in pomenu čebelarstva. V vrtcu smo ta dan zajtrkovali izključno slovensko hrano.

Vsi zaposleni se zavedamo pomembnosti svoje vloge pri vzgoji in igri naših najmlajših otrok. Pri tem sta najbolj pomembna naša spontanost, ob njej pa vendarle ciljno usmerjen način vodenja naših nadobudnežev skozi vse ovire, in osvajanje novih znanj.

(foto: Mojca Dragar)

Obisk varovancev Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna

Avtorica prispevka: Natalija Zver, prof.

(foto: arhiv Gimnazije Litija)

V sredo, 11. novembra, sta nas obiskala varovanca Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna. Mladostniki in mladi odrasli z motnjo v duševnem razvoju so na gimnaziji predstavili dokumentarni film Moja zgodba, ki so ga posneli skupaj z zaposlenimi. Prikazali so nam omejitve, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju. Prijetno so nas presenetili, saj smo spoznali, kaj vse zmorejo. Film predvajajo po šolah, da bi promovirali vključevanje ljudi s posebnimi potrebami v družbo. Vsi, ki smo bili na predstavitvi filma in pogovoru z varovancema in njuno spremljevalko, smo bili navdušeni nad iskrenostjo, odprtostjo in željo po sodelovanju. Uživali smo v njuni družbi, hkrati pa sta nas s svojimi besedami opomnila, da imamo v življenju odprtih veliko poti, za razliko od njiju in njunih prijateljev v domu, ki so prikrajšani za marsikaj nam samoumevnega.

Proslava 110. obletnice Planinskega društva Litija

Avtor prispevka: Aleš Pregel

Planinsko društvo Litija je v nedeljo, 13. septembra 2015, na Jančah praznovalo visok jubilej, 110-letnico ustanovitve. Litijska podružnica SPD, predhodnica PD Litija, je bila ustanovljena 5. avgusta 1905 in je ob otvoritvi štela 42 članov. Njen prvi načelnik je bil Ivan Jenko, načelnik železniške postaje v pokoju, ki ga sicer že leta 1898 najdemo v imeniku članov osrednjega društva. Na območju, ki ga danes pokriva PD Litija, so bile že ob ustanovitvi markirane številne planinske poti, ki po isti trasi potekajo še danes. Litijska podružnica SPD je pokrivala celotni takratni litijski politični okraj, ki je segal vse do Zidanega Mosta. Že na ustanovnem zboru so izvolili zaupnike za Šmartno, Višnjo Goro, Zagorje, Hrastnik, Zidani Most in Radeče.

Jubilej smo povezali s tradicionalnim srečanjem zasavskih planincev. Prireditev je sodila v okvir vseevropskega tedna športa, na katerega se je Planinska zveza Slovenije (PZS) odzvala z akcijo Slovenija planinari. Prireditev je bila izbrana za zaključek slovenskega dela vseevropskega tedna športa. Slavnostni govornik, predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez, Bogdan Gabrovec je poudaril pomen planinstva in športa nasploh. Navzoče so pozdravili še Bojan Rotovnik, predsednik Planinske zveze Slovenije, ki je društvu kot simbolično darilo izročil večni koledar z motivom Aljaževega stolpa na Triglavu, Roman Ponebšek, predsednik PD Litija, Franci Rokavec, župan občine Litija, in Tone Jesenko, predstavnik meddruštvenega odbora zasavskih planinskih društev, ki je društvu v znak spoštovanja poklonil akvarel umetnika iz planinskih vrst, Danila Cedilnika - Dena.

V prekrasnem planinskem vzdušju, ki mu je piko na i dodalo lepo jesensko vreme, smo litijski planinci razvili nov prapor in se poslovili od starega, ki je društvo spremljal dvainšestdeset let. Ohranili smo motiv nahrbtnika, kakršnega so uporabljali ustanovitelji litijske podružnice SPD, in tako obdržali vez z ustanovitelji. Prapor sta razvila praporščak Stane Jerebič in podpredsednica PD Litija Ana Mohar - Čača. Zahvalili smo se številnim donatorjem, ki so nabavo novega prapora omogočili.

Prireditev so nam s kulturnim programom obogatili pevci Pevskega društva Lipa, ki je drugo najstarejše pevsko društvo v Sloveniji, ustanovljeno davnega leta 1885, leseni rogisti, poznani po vsej Evropi, in domačini, janški šolarji, ki so se predstavili z ljudsko pesmijo, plesom in igranim prizorom.

S priznanji smo se zahvalili prizadevnim prostovoljcem, brez katerih društva ne bi bilo. Obiskovalci so si lahko ogledali razstavo društev in dogodkov, ki so zaznamovali Litijo in v letu 2015 praznujejo okroglo obletnico. Razstavo je pripravil Kulturni center Litija. Planinsko društvo je ob jubileju izdalo tudi priložnostno razglednico.

Po proslavi je sledilo druženje ob zvokih ansambla Gamsi. Oskrbniški par, Zdenka in Tone, je postregel s tipično planinsko enolončnico. Na izbiro so bili bograč, jota in ričet.

Bogdan Gabrovec, predsednik OKS s soprogo, Bojan Rotovnik, predsednik PZS, Franci Rokavec, župan občine Litija, Tone Jesenko, podpredsednik PZS, in gostitelj Roman Ponebšek, predsednik PD Litija (foto: Vinko Šeško)

Novoletno voščilo Knjižnice Litija

Knjižnica Litija

Spoštovane bralke in bralci!

Naj bodo naša srečanja in druženja še naprej topla in bogata, naj nas povezuje ljubezen do branja, do odkrivanja pozabljenih zgodb, do novih znanj. Knjiga je literarno zdravilo za osamljene, bolne, nesrečne, domače mojstre začetnike, novopečene kmetovalce, sadjarje, rejce domačih živali, lastnike hišnih ljubljenčkov. Je zdravilo za iskalce lepih in toplih misli, ki jih podarimo kot nasmeh, ki nič ne stane. Želimo si, da bi se še dolgo srečevali, povezovali in gradili lepšo prihodnost tudi za zanamce. Knjigarna in knjižnica je lahko literarna lekarna, kot pravi pisateljica Nina George, ki zdravi, tolaži, pomaga, uči in bogati.

Vse dobro v novem letu 2016 vam želimo zaposleni Knjižnice Litija!

OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA LITIJA

Podjetnicam in podjetnikom, upokojencem in ostalim občanom želimo vesele božične in novoletne praznike, v letu 2016 pa veliko optimizma, pozitivne energije, poslovnih uspehov in predvsem osebne sreče.

Območna obrtno - podjetniška zbornica Litija

Gasilsko društvo Zavrstnik 1925–2015

Avtor prispevka: Bogomir Bučar

Spoštovane vaščanke in vaščani!

Počasi mineva devetdeseto leto delovanja našega Prostovoljnega gasilskega društva Zavrstnik, zato smo leto 2015 obogatili s praznovanjem okrogle obletnice v mesecu avgustu. Pohvalimo se lahko z organizacijo gasilske parade in se ob tej priložnosti zahvaljujemo vsem udeležencem drugih društev naše zveze in gostom, ki so s svojo prisotnostjo popestrili sam dogodek. Na ta način in z nekaj povzetki našega dela v pozdravnih govorih smo tako vam, vaščanke in vaščani, predstavili sadove našega truda in prostovoljnega dela. Pred samim praznovanjem smo se tudi dodatno potrudili in pripravili krajši pregled dogodkov iz časa obstoja našega društva, ki smo jih strnili v brošuri. Brošuro so prejela vsa gospodinjstva v naši vasi, če pa bi si jo kdo rad ogledal, lahko to stori s klikom na spletno stran našega društva (www.pgdzavrstnik.si), na kateri bo brošuro našel pod zavihki desno zgoraj. Nikakor ne smem pozabiti omeniti našega zbiranja prispevkov za spominske žebljičke za drog prapora našega društva. Vaščani in drugi donatorji, ki jim je bila ponujena možnost nakupa spominskega žebljička za naš drog, so nas počastili s kar 49 zlatimi in 72 srebrnimi žebljički.

Med vsem omenjenim in neomenjenim pa sem najbolj ponosen na to, da nam je uspelo obnoviti – restavrirati – našo staro gasilsko črpalko, ki jo ima naše društvo v lasti že vse od leta 1927.

O samih utrinkih našega praznovanja in parade lahko skozi slike izveste tudi s klikom na že omenjeno spletno stran.

Danes s pogledom že gledam v prihajajoče leto 2016. Tudi v novem letu nič ne kaže, da bi bilo za prostovoljna društva, kar se finančnih sredstev tiče, kaj bolje.

Vendar ne smemo biti pesimisti. Naj vas s tem člankom spomnim, da imate možnost, da del svoje nedodeljene dohodnine namenite društvu. V skladu z Zakonom o dohodnini – Zdoh-2 (Ur. l. RS, št. 117/06, 10/08 in 78/08) imate namreč pravico, da do 0,5 % dohodnine po svoji prosti volji namenite tudi za financiranje delovanja društva po svoji izbiri. Zahtevo za namenitev dela dohodnine lahko podate kadarkoli prek sistema e-davki, lahko pa tudi pisno ali ustno na zapisnik pri davčnemu organu v Litiji. Tako natančno veste, kam gre vaš denar in za kaj bo porabljen, saj je delovanje društva transparentno in vam ga vsako leto tudi predstavimo. Delovanje društva predstavimo na rednem občnem zboru, ki se navadno zgodi v mesecu januarju tekočega leta. Že v tem članku izkoriščam priložnost in vas vse članice in člane ter podporne članice in člane vabim na občni zbor našega društva. Pridite, ne bo vam žal in še malo vaškega življenja bomo skupaj zgradili.

Pa naj bo dovolj za konec tega jubilejnega leta. Spoštovane gasilke, gasilci, sovaščanke, sovaščani in vsi ostali bralci tega članka – želim vam zdravo, prijetno in srečno novo leto 2016!

HVALA IN NA POMOČ!

(foto: arhiv PGD Zavrstnik)

Gasilci – polni adrenalina

Avtorici prispevka: Karin Fortuna in Tanja Kastelic

V soboto, 22. 8. 2015, smo se s PGD Štangarske Poljane odpravili na manjši izlet.

To je bila nekakšna nagrada za trud na raznih gasilskih tekmovanjih. Zjutraj smo se zbrali pred gasilskim domom, se posedli v avtomobile svojih mentorjev in se odpeljali v Pustolovski park GEOSS na Vače. Že vožnja je bila zelo razburljiva, kaj šele preostanek izleta. V parku so poskrbeli za našo varnost, nato pa smo se razpršili po raznih vajah. Celo mentorji so se vživeli v našo vlogo in se kot otroci podili po drevesih ter se imeli lepo. Vsi smo doživeli nekaj novega, npr. orjaški spust, ki je bil res orjaški. Okoli poldneva so nam zaradi vseh naprezanj želodčki res pošteno krulili, zato smo se na poti domov ustavili v okrepčevalnici Pri mostu. Kljub utrujenosti sta pri kosilu prevladovala smeh in veselje. Na žalost smo se morali odpraviti in se pred gasilskim domom posloviti. To je bil enkraten dan, saj sem ga preživela s prijatelji, zato upam, da se bo še kdaj ponovil.

NA POMOČ!

(foto: arhiv društva PGD Štangarske Poljane)

Se samo zdi ali res gori?

»Imam majhen problem.
Tvoj dar še vedno gori, a se bojim,
da brez prave strasti.«
»Pomisli, ni vse odvisno samo od tvoje moči.
Pomembno je, da je tvoje dejanje
dejanje ljubezni.
To šteje, to greje.«

Litijski skavti – steg Pojoči volkovi – vas v nedeljo, 20. decembra, vabimo na že dvajseto prireditev Luč miru iz Betlehema, ki se bo začela ob 18. uri pred litijsko cerkvijo. Več o akciji si lahko preberete na strani http://lmb.skavt.net/.

Samo Škrabanja

Cvičkov dvor v Šmartnem

Avtor prispevka: Jože Perme

Vinogradniško društvo Štuc Šmartno, ustanovljeno v letu 2005, je letos praznovalo že 10. obletnico svojega delovanja. Društvo se je že leto po ustanovitvi kot 27. vinogradniško društvo včlanilo v Zvezo društev vinogradnikov Dolenjske. Območje delovanja Štuca spada v dolenjski vinorodni okoliš, kar je predvsem pomembno zaradi pridelovanja vinskega posebneža vina – cvička – in seveda tudi ostalih sort različnih vin tega vinorodnega okoliša.

Društvo je s strokovnim pristopom pri delu in pomlajevanjem vinogradov ter ravnanjem z vini v kleteh največji poudarek že od ustanovitve namenilo izobraževanju vinogradnikov na področju vinogradništva. Usmerjenost vinogradnikov v izobraževanje in prenos znanja na zgoraj omenjena področja se je hitro izkazala za pravilno. Rezultati društvenih ocenjevanj vin in ocenjevanja na tednih cvička v Novem mestu in Kostanjevici ob Krki so pokazali, da so vina s severovzhoda dolenjskega vinorodnega okoliša, kamor spada Štuc, tudi po kvaliteti zelo konkurenčna vinom iz osrčja Dolenjske.

Večkrat je bilo na različnih ravneh omenjeno, da je Štuc v desetletnem delovanju naredil pravo revolucijo na področju vinogradništva v občinah Šmartno pri Litiji in Litija. Uspešnost delovanja društva pa se predvsem potrjuje z različnimi medaljami in naslovi prvakov vin, ki so jih vinogradnice in vinogradniki društva za svoja vina prejeli na ocenjevanjih na tednih cvička.

Za vinogradnike iz Zveze društev vinogradnikov Dolenjske je območje delovanja društva Štuc popolna neznanka, saj ne vedo, kje so naši vinogradi in kakšni so pogoji obdelovanja.

Prav omenjeno nepoznavanje naših vinorodnih leg je spodbudilo glavnega enologa Kartuzije Pleterje, ambasadorja cvička in večkratnega predsednika ocenjevalne komisije na društvenem ocenjevanju vin v Štucu, Jožeta Simončiča, da je organiziral obisk cvičkovega dvora v naši sredini. Cvičkov dvor sestavljajo vsi cvičkovi kralji, princese cvička in ambasadorji cvička.

Cvičkov dvor je pred Osnovno šolo Šmartno s kratkim nagovorom sprejel župan občine Šmartno pri Litiji, g. Rajko Meserko. Pot smo nadaljevali v Presko, koder je naše največje vinogradniško območje. Ob pogostitvi pri dveh vinogradnikih so si ugledni gostje ogledali pobočja vinogradov in ugotovili, da so pogoji obdelovanja vinske trte zaradi velikih strmih naklonov zelo težki in da so vinogradniki z dušo in srcem ljubiteljsko predani poslanstvu vinogradništva v teh krajih.

Obisk je cvičkov dvor zaključil na večerji v gostilni ob poti proti Dolenjski.

Že sedma razstava šmarskih vezilj

Avtorica prispevka: Katarina Kragelj

Šmarske vezilje, ki delujemo pod okriljem DU Šmartno pri Litiji, smo letos že sedmo leto začele delo v septembru in ob občinskem prazniku pripravile razstavo v kulturnem domu v Šmartnem pri Litiji

Po dvomesečnih počitnicah smo šmarske vezilje prvega septembra zopet začele z ročnim delom. Še vedno se sestajamo vsak prvi in tretji torek v mesecu, ob 17. uri, v galeriji šmarske knjižnice. Naša skupina šteje že petindvajset članov (eden je moški). Sestajamo se sedmo leto in za občinski praznik smo v kulturnem domu pripravile že sedmo razstavo. Pri kulturnem programu so sodelovali šmarski tamburaši pod vodstvom Štefana Vidica, peli pa so Žvrgolevčki, ki jih vodijo Tanja Grže, Ema, Tina in Pija Hostnik. Program je povezovala Aleksandra Mavretič.

Šmarske vezilje (foto: Sonja Perme)

Na ogled smo poleg naših vezenin in klekljanih izdelkov postavile tudi zelo dragocene stare cerkvene vezenine. Predvidevamo, da so vezenine, vezene s svilo na svilo in zlatom na svilo, in prti za prižnico najstarejši, mogoče celo prvi. Za njihovo ohranjanje so zaslužne tudi gospe, ki so v preteklosti skrbele zanje. Danes zanje skrbi Alenka Rozina, pred njo pa so za cerkvene vezenine skrbele Cirila Gerzin, Ani Loc, Ani in Slavka Mrzel.

Vsaka razstavljena umetnina pripoveduje svojo zgodbo. Vsakdo, ki ve, koliko časa, potrpežljivosti in ljubezni je prepleteno v izdelkih, jih zna ceniti in občudovati. Veščina ročnih del v Šmartnem zagotovo ne bo šla v pozabo. Za podmladek v OŠ Šmartno v tem šolskem letu skrbita kar dve mentorici. Veziljski krožek že nekaj let vodi Vanja Adamlje, vsako leto svoje izdelke pokažejo na naši razstavi. Pletiljski krožek pa vodi Sonja Marin.

Najlepša hvala vsem vrtčevskim, šolskim skupinam in tudi odraslim, ki ste si ogledali našo razstavo in bili na prireditvi. Dober obisk nam daje novih moči in motivacijo za nadaljnje delo. Hvala tudi Občini Šmartno pri Litiji, DU Šmartno pri Litiji in njegovemu predsedniku Borisu Žužku za vso pomoč in podporo.

Vsi, ki vas veseli prepletanje nitk, uživate ob pogledu na rišelje tehniko ali vas navdušuje živobarvnost vzorcev, lepo vabljeni, da se nam pridružite.

126. sezona šmarskega Zvona

Avtorica prispevka: Katarina Kragelj

Pevke in pevci smo se, potem ko smo sezono končali z zaključnim druženjem na izletu na Višarje, ponovno srečali na pevskem vikendu v Črmošnjicah in začeli z delom ter načrti za novo pevsko sezono.

Lansko leto je bilo delovno in zanimivo, med našimi največjimi projekti, poleg zimskega in letnega koncerta na Bogenšperku, je bila organizacija 17. Zvonarijade, ki smo jo pripravili v dvorani Pungrt. Na tej tradicionalni prireditvi se vsako leto srečamo zbori z imenom Zvon, in sicer vsako leto drugje. Tako krožimo in Šmartno je bilo letos za organizacijo na vrsti že tretjič.

Z veseljem smo pričakali še pevsko druženje zborov na taboru v Šentvidu pri Stični in svoj končni izlet, na katerem smo si čisto od blizu ogledali planiško velikanko, občudovali razgled in prepevali na Višarjah, druženje pa zaključili v prijetni gostilni v Kranjski Gori, kjer smo imeli čisto pravi mali koncert.

V Črmošnjicah, na našem skoraj vsakoletnem začetku pevske sezone, smo začrtali program za novo pevsko leto in pridno vadili. Pevske vaje že potekajo, vsako sredo v OŠ Šmartno. Pred nami so še nastop v Domu Tisje v Črnem Potoku, dva koncerta v februarju, naš letni koncert z gosti, Zvonarijada na Muti, srečanje pevskih zborov na taboru v Šentvidu pri Stični. Sprejeli smo program dela, a vedno smo pripravljeni tudi na spremembe. Radi pojemo in se družimo, veseli bomo vsakega novega člana. Vse pevke in pevci našega mešanega zbora čutimo pripadnost zboru, nismo pa zaprti v svoj krog, ampak pripravljeni na sodelovanje. Poskrbimo tudi za družabno življenje, delimo si trenutke, ki jih prinaša življenje, lepe in tiste manj lepe. Verjamemo, da je tako vsakemu izmed nas lažje.

Pevke in pevci šmarskega Zvona (foto: Beti Prašnikar)

Kliše se je letos prebudil z nepozabno zabavo – Wake-up

V soboto, 24. oktobra, je potekala tradicionalna Klišejeva zabava, ki je z ritmi house glasbe ustvarila neverjetno energijo in obiskovalcem ponudila edinstveno nočno doživetje v okolici.

Vsako jesen se člani Kluba litijskih in šmarskih študentov – KLIŠE zberemo z namenom, da organiziramo nepozaben žur. Tudi letos smo 24. oktobra z ritmi house glasbe in plesom skupaj s 400 obiskovalci uživali na nepozabni Wake-up zabavi.

Wake-up zabava, ki je novo ime za dogodke, ki izvirajo iz tradicionalnih Klišejevih Halloween partijev, je resnično prebudila vse, ki smo se prepustili umetnikom za mešalno mizo. MCDJ Berny je že dobro poznan obiskovalcem Klišejevih zabav in prav z njegovimi ritmi se je začela tudi letošnja zabava. Maia Blackwood je le še dodatno razgrela vse obiskovalce, ki so vrhunec večera doživeli ob ritmih svetovne zvezde, srbskega DJ-ja Marka Milićevića, ki ustvarja pod umetniškim imenom – GRAMOPHONEDZIE. Ta je najbolj poznan po svetovni uspešnici Why Don't You, v ritmih katere smo, med številnimi drugimi, uživali tudi na naši zabavi. House ritme so na Wake-up zabavi še dodatno popestrile plesalke iz skupine Candy Extravaganza. Za nepozaben outro večera pa je poskrbel DJ Sinart, ki tudi letošnje leto nobenega obiskovalca zabave vse do zadnjih ritmov ni pustil ravnodušnega.

Ob tem pa se moramo za odlično izvedbo letošnje Wake-up zabave zahvaliti vsem, ki so sodelovali pri organizaciji in izvedbi tega dogodka. Seveda pa gre zahvala tudi sponzorjem, ki nam s svojo podporo pomagate in omogočate organizacijo Klišejeve zabave. Vsem obiskovalcem zabave pa vabilo na vsa prihajajoča druženja. Kot vsako leto smo klišejevci že v pričakovanju naslednjih dogodkov in zabav, ki bodo sledili tudi v naslednjem koledarskem letu. Spremljajte našo spletno stran in Facebook profil, na katerih smo prav tako že objavili vtise in slike Wake-up zabave in prek katerih vas bomo obveščali o naslednjih dogodkih ter projektih.

Se vidimo na naslednji zabavi.

KLIŠE

(foto: Blaž Bratkovič)

Tamburaški orkester Šmartno izdal samostojno zgoščenko Kva je to?

Avtorica prispevka: Minka Savšek, predsednica društva

Za pripravo CD-ja se je društvo odločilo predvsem zato, da bi ljubiteljem naše glasbe čim bolj približali možnost poslušanja različnih zvrsti skladb, izvajanih s tamburaškimi instrumenti. Z izdajo CD-ja pa smo tudi arhivirali dosedanje igranje, predvsem avtorske priredbe Helene Vidic, dolgoletne vodje orkestra.

Za zvočni zapis desetih skladb so poskrbeli v studiu Martina Štibernika v Šmarju - Sap. Pri snemanju CD-ja so sodelovali tamburaši: Aleksandra Bratun, Matevž Burja, Boštjan Hostnik, Zala Kokalj, Katarina Savšek, Katarina Lenart, Samo Vidic, Marina Eltrin, Branka Migalič, Eva Dukarič, Marjanca Vidic, Štefan Vidic, Domen Malis, Andrej Savšek, Matjaž Hostnik, Eva Burja in Helena Vidic. Kot pevci so sodelovali tudi Darko Vidic, Rudi Vidic in Manca Vidic.

Zahteven projekt priprav in samo snemanje CD-ja je kot dirigentka in producentka vodila Helena Vidic.
Veseli bomo, če nas boste poslušali!

Zahvala sestrama usmiljenkama

Avtor prispevka: Uroš Pušnik

Kljub zaprtju redovne hiše Hčera krščanske ljubezni ali sester usmiljenk v župniji Šmartno pri Litiji bosta sestri Liza in Vlasta ostali še naprej povezani s svojim delom v našem kraju.

Sestre usmiljenke so prišle leta 1946 na graščino v Črni Potok, kjer so začele svoje poslanstvo. Tu živeči človek je pri njih dobil oporo, tolažbo, pa tudi oskrbo ob poškodbah in boleznih. Aktivno so se vključile v nastajanje in delo Doma Tisje ter župnijske skupnosti. Starejši farani se še danes radi spominjajo imen mnogih sester, ki so s svojim delom in prisotnostjo vtisnile neizbrisen pečat krajem tu v šmarski dolini. So časi, v katerih v luči svetopisemskih besed apostola Mateja – Žetev je velika, delavcev pa malo – žive tudi sestre usmiljenke, saj se sestra Liza in sestra Vlasta pridružujeta redovni skupnosti v Šentjakobu pri Ljubljani. Svoje delo in poslanstvo bosta še naprej opravljali v Domu Tisje in na OŠ Šmartno.

Slovesno zahvalno sveto mašo je v nedeljo, 1. novembra 2015, vodil domači župnik g. Janez Kvaternik, ob somaševanju g. Cirila Oražma. Župnik jima je s predstavnicami župnije z besedami zahvale podaril tudi kipec šmarskega zavetnika sv. Martina, ki naj ju spominja na naš kraj. Sestri sta se spomnili lepih trenutkov v Šmartnem, prijaznih srečanj in pristnih človeških odnosov, ter prosili za molitveni spomin.
Župljani smo sestri pozdravili z aplavzom in srčno željo, naj njuno delo še naprej rodi bogate sadove pri novih izzivih, pa tudi pri njunem nadaljnjem delu v Šmartnem. Želimo si, da bi se še dolgo srečevali na poteh našega kraja.

(foto: Uroš Pušnik)

Tečaj TPO in uporabe AED v Šmartnem

Avtor prispevka: PGD Šmartno

Šmarski gasilci že dolgo ugotavljamo, da je v našem kraju nujno potrebno namestiti javni defibrilator. V kratkem času po zastoju srca pride do nepopravljivih poškodb možganov, sploh če s temeljnimi postopki oživljanja do prihoda ekipe nujne medicinske pomoči ne vzdržujemo vsaj minimalnega pretoka krvi skozi možgane. Ob takojšnji uporabi defibrilatorja po zastoju srca je verjetnost preživetja 90 %.

S projektom AED v Šmartnem smo uspešno začeli domači gasilci. V letu 2014 smo s prostovoljnimi prispevki krajanov, ki so se udeležili naših prireditev ob visokem jubileju, in nekaj lastnimi sredstvi kupili defibrilator in omarico.

V novembru smo krajane povabili na tečaj temeljnih postopkov oživljanja (TPO) in uporabe avtomatskega eksternega defibrilatorja (AED), ki se je odvijal v našem gasilskem domu. Kljub trudu in številnim vabilom odziv krajanov ni bil po pričakovanjih. Ker se nam zdi zdravje krajanov zelo pomembno in bo defibrilator morda nekoč nekomu rešil življenje, bi si s strani obveščenih in povabljenih želeli več sodelovanja. Za pomoč pri izvedbi tečaja se zahvaljujemo podjetju Defibtech iz Grosuplja, ki je uvoznik za AED naprave, Luki Mehletu, ki je vodil tečaj, ter vsem udeležencem. Manjkajočim pa sporočamo, da bomo v okviru našega projekta tečaj ponovili v začetku leta 2016. Krajani, ki se zavedate pomembnosti našega projekta, boste seveda ponovno povabljeni k sodelovanju. Šmarski gasilci si prizadevamo, da bi naš projekt AED v Šmartnem dosegel čim več ljudi. Z namestitvijo AED naprave v našem kraju se je le delno izboljšala varnost krajanov. Sama uporaba AED brez temeljnih postopkov oživljanja je NEUČINKOVITA! Želimo, da naš projekt podprete z udeležbo na brezplačnih izobraževanjih, ki so namenjena prav vam – krajanom. Naučili se boste pomagati in mogoče kdaj imeli priložnost in privilegij nekomu rešiti življenje.

Na pomoč!

Dogodki v Knjižnici Litija

Avtorici prispevka: Aleksandra Mavretič in Mateja Premk

Zgodbe šmarskih hiš

V novembru, ob občinskem prazniku, so krajani spoznali panoje, ki predstavljajo zgodbe šmarskih hiš. Če ste razstavo v Knjižnici Šmartno zamudili, si panoje lahko ogledate na hodniku šmarske knjižnice. Ker je projekt zastavljen dolgoročno, vas vabimo k sodelovanju, da obstoječe zgodbe dopolnite s svojimi informacijami oziroma pomagate pri nastajanju novih zgodb za hiše, ki še čakajo na predstavitev. Spoznavajmo preteklost in gradimo prihodnost, z vašo pomočjo!

Pregledna razstava LILE

S 1. decembrom se je v litijski knjižnici odprla letna pregledna razstava Litijskega likovnega ateljeja LILA, ki deluje v Megličevem ateljeju v Šmartnem. Leto 2015 bo društvu LILA ostalo v spominu zaradi mnogih pomembnih dogodkov in dosežkov: 15. obletnice delovanja, 7 najvišjih priznanj za Zlato paleto ZLDS, uvrstitve štirih članov na regijsko razstavo JSKD, treh nagrad na ex temporu Polšnik in številnih društvenih in samostojnih razstav članov LILA. Člane društva veseli, da so se ob 15. obletnici razstavi spet pridružili nekateri aktivni člani iz preteklih let. LILA je organizirala 6. likovno ustvarjalnico in kulturnim zavodom v Litiji (KC, JSKD, Knjižnica Litija) predlagala skupno organizacijo razstave Pavla Smoleja ob njegovi 75-letnici. Večina nagrajenih del je še na razstavah po Sloveniji, zato bodo v Litiji razstavljena v letu 2016. Na odprtju so nastopili učenci GŠ Litija - Šmartno, svojo poezijo je brala Magda Groznik.

Prva samostojna fotografska razstava Jožeta Loca

Rojstni dan Franceta Prešerna, 3. december, že vrsto let praznujemo kot Ta veseli dan kulture. Letos so ga v Knjižnici Šmartno praznovali s prvo samostojno fotografsko razstavo Jožeta Loca. Ljubezen do fotografije nosi v sebi že od osnovne šole. Tako si je za prvo plačo kupil fotoaparat Praktica. Prvih 25 let je preživel v Tržiču, nato so se preselili v Šmartno pri Litiji. Tržič leži v objemu gora, lepota narave in gora pa ga je čisto prevzela. Zajemal je sončne vzhode, zahode, motive iz narave ob raznih letnih časih in podobno. V letu 2009 je začel uporabljati dve digitalni kameri. Eno žepno za planinske pohode in eno zrcalno-refleksno. V tistem letu je LILA organizirala fotografski tečaj v Šmartnem, in tako je postal član fotografske sekcije LILA. V več kot 30 letih je nabiral fotografske izkušnje. Meni, da mora pri izbiri fotografskih motivov fotograf zvesto slediti svojemu notranjemu občutku, saj ima vsak svoj "prstni odtis". Vzornikov nima, si pa z zanimanjem ogleda fotografije v reviji National geographic in Sobotni prilogi Dela. Rad obišče fotografske razstave v Cankarjevem domu in jih za lastno uporabo analizira. Fotografije Jožeta Loca so na ogled v galeriji šmarske knjižnice. Razstavlja fotografije živali in portrete, nekaj je tudi abstraktnih posnetkov.

Zanimiva znanost s Tadejem Čoparjem

V ljudeh se skrivajo zakladi, v Knjižnici Litija jih z veseljem odkrivamo in predstavljamo. Odkrita spoznanja in dognanja prepogosto ostanejo zavita v pajčolan znanosti, zato jih na poljuden način radi približamo javnosti. Srečanja smo poimenovali ZANIMIVA ZNANOST.

V decembru smo se dotaknili zgodovinske tematike. Naše srečanje smo preselili v Knjižnico Šmartno, saj smo predstavili magistrsko delo domačina – Tadeja Čoparja, magistra profesorja primerjalne književnosti in literarne teorije ter magistra profesorja zgodovine. Delo obravnava različne tematske sklope in predstavlja podatke o obsegu, ozemeljskih spremembah, statistične podatke, politično podobo, razvoj občine, gospodarsko in socialno podobo ipd.

To je bilo že drugo srečanje, prvič je bila z nami Andreja Kastelic. Vabimo vas k aktivnemu sodelovanju na večerih, veseli bomo tudi vaših predlogov za srečanje s strokovnjaki in raziskovalci.

Predstavitev trilogije Hitra frekvenca

V januarju bo v litijski knjižnici srečanje z Janjo Srečkar, prej Kolenc, diplomirano profesorico glasbe. Predstavila bo svojo znanstveno fantastično trilogijo, Hitra frekvenca. Dogodek bo večplasten, v uvodu bo avtorica predstavila vsebino, sledila bo kratka multimedijska predstavitev s filmom, igranjem na klavir, petjem v živo. Nato bosta kratek kviz in žrebanje. Sledil bo kratek pogovor o trilogiji, možnost za vprašanja obiskovalcev in nakup knjig. Srečanje z Janjo, ki je otroštvo preživela na Vačah in si izkušnje nabirala po slovenskih odrih, bo 26. januarja 2016 ob 19. uri v Knjižnici Litija.

Farno žegnanje v Šmartnem

Avtor prispevka: Uroš Pušnik

Še posebej slovesno so vabili šmarski zvonovi v nedeljo, 15. novembra, saj smo z godovnikom sv. Martinom obhajali slovesnost ob farnem žegnanju. Pred mežnarijo se je to dopoldne odvijal tudi Martinov sejem, na katerem so se predstavili mojstri domače obrti iz naših krajev.

Najprej smo se zbrali skupaj z našim župnikom g. Janezom Kvaternikom v »šmarski katedrali«, pod mogočnim oltarjem sv. Martina. Tu nam je župnik v nagovoru predstavil lik našega zavetnika in poudaril, da nas vedno z iztegnjeno roko pozdravlja in blagoslavlja. Kljub svoji vojaški službi in možnosti napredovanja je sledil klicu srca: postal je duhovnik in kasneje škof. V svojem času je sv. Martin s svojo skromnostjo, ponižnostjo in gorečnostjo krajevni cerkvi prinašal mir ter še več, ko je v bolezni prosil, da je za Cerkev pripravljen tudi umreti. Njegovo živo in trdno vero izpričujejo besede prošnje, naj sprejmemo evangelij za vodilo svojega življenja. Danes postajajo te besede še toliko bolj žive, ko z vso zaskrbljenostjo zremo v svojo prihodnost.

Po sv. maši smo se zbrali pred mežnarijo, kjer so člani vinogradniškega društva Štuc pripravili blagoslov vina. Ob tej priložnosti je spregovoril tudi njihov predsednik g. Jože Zadražnik in dejal, da se končuje dobro leto, ki je vinogradnike nagradilo z bogato letino, obenem pa opozoril na spoštovanje vina in kulture pitja. Obred blagoslova so s pesmijo polepšali Fantje od fare, med šmarskimi farani in drugimi romarji pa smo srečali tudi evropsko poslanko go. Romano Tomc, šmarskega župana g. Rajka Meserka ter dva podžupana, iz Litije g. Borisa Doblekarja in iz Šmartna g. Petra Avblja.

Druženje se je nadaljevalo ob prijetnem klepetu in pokušini dobrot domačih gospodinj in Štucovih kletarjev.

(foto: Uroš Pušnik)

Šmarski gasilci ob koncu leta

Avtor prispevka: PGD Šmartno pri Litiji

Spoštovani krajani, občani, podporniki in člani PGD Šmartno!
Iskreno se vam zahvaljujemo za potrpežljivost, ustrežljivost, vso pomoč in sodelovanje v iztekajočem se letu.

Z enakimi željami po uspešnem delovanju in sodelovanju korakamo člani PGD Šmartno tudi v leto, ki se nam približuje. Po svoji dolžnosti in zavesti se bomo tako kot vedno še naprej trudili uspešno skrbeti za varnost kraja in pomagati vsem, ki bodo potrebovali našo pomoč. Upamo, da bo potreb po našem posredovanju čim manj, ker posledično temu sledi varno in brezskrbno življenje za vas, nas in naš kraj. V nasprotnem primeru ostajamo gasilci PGD Šmartno v stalni pripravljenosti.
Zahvaljujemo se vam za vse prispevke, donacije in ostale oblike pomoči, ki ste nam jih namenili v tem letu, priporočamo se vam seveda tudi za prihajajoče leto.
Hkrati vas obveščamo, da bomo v teh dneh začeli s tradicionalnimi gasilskimi voščili od vrat do vrat in vam z novim, spremenjenim koledarjem zaželeli srečo in zdravje. Vsa sredstva, ki jih pridobimo, so v zadnjem času namenjena enemu samemu projektu. Z nakupom parcele poleg gasilskega doma smo si nekako odprli vrata do novega prizidka k obstoječi zgradbi. Tudi sredstva, ki jih bomo prejeli ob razdeljevanju koledarjev, bodo v celoti namenjena izgradnji novih prostorov. V letu 2016 od ideje prehajamo k izvedbi. Začeli bomo s pridobivanjem dokumentacije, da bo naš cilj lahko čim hitreje dosežen. Pri tako velikem projektu bomo za pomoč poprosili tudi krajane. Prvo priložnost, da nam pomagate, boste imeli že ob našem decembrskem obisku. Za vse prispevke se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo. Ne jezite se na nas, ko sredi noči z gasilskimi vozili hitimo skozi Šmartno in morda prižgemo sireno. Prav tako se ne jezite, ko vas bomo v okviru našega gradbenega projekta še kdaj poprosili za finančno pomoč. Veseli smo, da vam lahko pomagamo, in veseli bomo, če nam boste pomagali tudi vi.
Naj vas opozorimo še na donacijo dohodnine. V skladu z Zakonom o dohodnini (Zdoh-2, Ur. l. RS, št.: 117/06, 10/08 in 78/08) imate možnost odločati o svoji dohodnini. Do 0,5 % lahko namenite eni izmed organizacij s seznama upravičencev do donacije dohodnine, med katere spada tudi naše društvo. Zahtevo za namenitev dela dohodnine lahko oddate kadarkoli prek sistema e-davki ali pa obrazec oddate na davčni izpostavi v Litiji. Obrazec lahko izpolnite tudi na naši spletni strani in si ga natisnete. Veseli bomo, če bo PGD Šmartno vaša izbira.
Aktivnosti našega društva, zanimivosti o nas, novice in obvestila lahko spremljate na naši spletni strani www.pgd-smartno.si.

V letu, ki prihaja, vam vsem skupaj želimo obilo zdravja, sreče, zadovoljstva, uspehov, in naj vas občutek varnosti spremlja na vsakem koraku. Naj bo leto 2016 nadgradnja našega dosedanjega sodelovanja.

Hvala lepa in NA POMOČ!

Slavnostna otvoritev in dan odprtih vrat nove enote Doma Tisje v Litiji

Avtorica prispevka: Vida Lukač, direktorica Doma Tisje

V četrtek, 5. novembra 2015, je v Litiji potekala SLAVNOSTNA OTVORITEV NOVE ENOTE.

Slovesnosti se je udeležilo skoraj 200 povabljenih gostov iz vse Slovenije. Slavnostni govorniki so bili: direktorica doma, gospa Vida Lukač; župan občine Litija, gospod Franci Rokavec; in predstavnik Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, direktor direktorata za socialne zadeve, gospod Štefan Lepoša. V kulturnem programu so nastopile vse generacije – simbolično, saj enota deluje v medgeneracijskem središču Šmelc – otroci vrtca Ribica, učenci Glasbene šole Litija - Šmartno, pevke ženske vokalne skupine Lipa in stanovalci Doma Tisje – pevski zbor Tisa. Program je povezovala direktorica Knjižnice Litija, gospa Andreja Štuhec. Slavnostni trak so prerezali: prva stanovalka doma, gospa Jožica Vrtačnik, predstavnik ministrstva, gospod Štefan Lepoša, in direktorica doma, gospa Vida Lukač.
Pod vodstvom strokovnih delavk so si nato gostje ogledali celoten objekt, obiskali so tudi gospodinjske skupine, ki že delujejo. Vsi so pohvalili tako prostorsko oblikovanje kot tudi notranjo opremo objekta in potek dneva v gospodinjskih skupinah, ki so jih obiskali.
Že naslednji dan, 6. novembra 2015, smo organizirali DAN ODPRTIH VRAT, ki je bil namenjen vsem občanom občin Litija in Šmartno pri Litiji ter drugim obiskovalcem. Obiskovalci so imeli na voljo več vodenih ogledov in različnih drugih aktivnosti: kreativne delavnice, nastope različnih skupin in predavanje o demenci. Program se je začel ob 9. uri, končal pa naj bi se ob 18. uri. Obiskovalcev je bilo več kot 1000, tako da se je zadnji ogled končal po 20. uri. Vsi so bili navdušeni nad lepo urejenim objektom, ki daje občutek domačnosti in topline. Ogledali so si predstavitev gospodinjske skupine, ki stanovalcem omogoča normalizacijo življenja oziroma življenje, kot so ga živeli doma. Hkrati so si lahko ogledali tudi prostore nove KAVARNE TISA. Njena ponudba je namenjena vsem generacijam, tudi otroci imajo svoj notranji in zunanji kotiček.
Z delovanjem enote v Litiji bomo lahko že v letu 2016 uredili zahtevane bivalne pogoje tudi v matičnem domu v Črnem Potoku. Dom bo zmanjšal število namestitvenih mest, tako da bodo stanovalci bivali v eno-, dve- in največ triposteljnih sobah. V matičnem domu se sedaj zaključujejo gradbena dela, s katerimi smo izvedli rekonstrukcijo mansarde osrednje stavbe in z novo fasado energetsko sanacijo objekta. Dom Tisje bo po novem zagotavljal skupno 241 namestitvenih mest v sodobno opremljenih bivalnih prostorih.

(foto: Dom Tisje)

50 let rokometa v Šmartnem

Avtor prispevka: RD Herz Šmartno

Začetek rokometa v Šmartnem sega v daljno leto 1965. Takrat je kot mlad fant, poln energije in volje, službo v šmarski osnovni šoli nastopil Tine Brilej. Opazil je, da v Šmartnem ni nobenega organiziranega športa, hkrati pa veliko mladih fantov, ki bi si želeli svojo energijo sproščati v športu. Zato je za mnenje povprašal svoje prijatelje. Skupaj so razmišljali in iskali najprimernejši šport za to okolico. Ker je bil Tine tudi sam rokometaš, že v tistih časih je bil namreč eden izmed redkih, ki je bil usposobljen za rokometnega trenerja, je ta šport tudi predlagal. Poleg tega sta bila v sosednji Litiji že vrsto let aktivna nogometni in košarkarski klub. Kolebali so med odbojko in rokometom, vendar je po Tinetovi zaslugi prevladal prav rokomet.

Tako se je začela rokometna zgodovina v Šmartnem, ki traja že 50 let. Prvi klub je bil ustanovljen 22. novembra 1965. V teh letih se je zgodilo marsikaj. Od naslova republiškega prvaka v sezoni 1983/84, igranja v 2. zvezni ligi še v Jugoslaviji, igranja v 1. ligi ob osamosvojitvi Republike Slovenije do kriznih let in izpada v 3. ligo ter v sezoni 2010/11 ponovnega nastopanja med najboljšimi. Vmes je bilo veliko uspehov tudi pri mlajših selekcijah. Ena od glavnih pridobitev v teh letih sta obe dvorani, v Litiji in Šmartnem. Ker se rokomet ni smel več igrati na prostem, so v devetdesetih letih šmarske ekipe igrale v okoliških dvoranah, dokler se ni leta 1991 zgradila Športna dvorana Litija. V teh letih se je začelo novo obdobje, saj se je veliko športov predvsem zaradi varnosti in vremenskih razmer začelo seliti v dvorane. V Litiji se je igralo do leta 2008, ko se je v septembru odprla nova Dvorana Pungrt v Šmartnem. Pogoji za delo so se izboljšali, saj so lahko vse selekcije normalno in bolj kvalitetno trenirale. V sam pogon je trenutno vključenih okoli 130 rokometašev, ki jih vodi osem trenerjev in mentorjev.

Članska ekipa (foto: Blaž Bratkovič)

Trenutno je članska ekipa RD Herz Šmartno v vrhu 1. B DRL, z močnim pogonom mlajših selekcij, mladi posamezniki pa že sedaj napovedujejo, da se za prihodnost šmarskega rokometa ni bati. Članska ekipa, ki ji »poveljujeta« trener/igralec Filip Gradišek in kapetan Aleš Šmejc, je mlada, z nekaterimi izkušenimi posamezniki. Po devetih krogih je ekipa s sedmimi zmagami in dvema porazoma na 3. mestu. Tekmovalni cilj je uvrstitev v zgornjo polovico lestvice in uveljavitev čim več mladih igralcev.

V imenu društva vas vabimo, da si ogledate tekme 1. B lige v domači Dvorani Pungrt in tudi kakšno v gosteh. Hvala navijaški skupini KROKARJI, ki nas tudi v novi sezoni spremlja doma in na gostovanjih!!! Seveda vas vabimo tudi na tekme mlajših selekcij, ki so na sporedu skoraj vsak konec tedna.

Vse bralce tudi vabimo, da si ogledate našo novo internetno stran: www.rdherzsmartno.si in seveda našo Facebook stran: www.facebook.com/Rokomet.Smartno ter Twitter stran http://twitter.com/#!/rdsmartnoherz, na katerih lahko spremljate veliko zanimivih novičk, fotografij ipd.

Na koncu ob tej priložnosti vsem bralcem Krajevnih novic voščimo vesel december, miren božič in srečno novo leto 2016.

Gal Hauptman – državni in pokalni prvak v motokrosu do 65 ccm

Avtorica prispevka: Nadja Hauptman

Z dirko v Orehovi vasi pri Mariboru se je na začetku oktobra končala letošnja sezona motokrosa. Naslov državnega in pokalnega prvaka v skupni razvrstitvi je osvojil 11-letni Gal Hauptman iz Vintarjevca, ki je bil s svojim 65 ccm motorjem znamke Husqvarna neulovljiv za vse tekmece v svoji kategoriji. Prepričljivo je vodil od prve do zadnje dirke in s tem zasluženo osvojil naslov prvaka v obeh tekmovanjih.

Gal Hauptman (foto: Nadja Hauptman)

Galu vsaka zmaga in uvrstitev na zmagovalni oder pomenita zelo veliko. Vsaka dobra uvrstitev je namreč motivacija za še bolj zavzeto delo. V letošnji sezoni je še posebej ponosen na osvojena naslova in na odlično skupno 12. mesto na mladinskem evropskem prvenstvu.

Kljub dobrim rezultatom pa Gal ostaja na trdnih tleh in z enim očesom že kuje načrte za prihodnjo sezono, ki zanj prinaša nekaj sprememb. Prestopil bo kategorijo višje in tekmoval na 85 kubičnem motorju znamke Yamaha. Želi si uvrstitve med tri najboljše, vendar se zaveda, da bo moral za to trdo trenirati in delati na sami kondiciji. Prepričani smo, da mu bo uspelo, saj se z vztrajnostjo in potrpežljivostjo da marsikaj narediti.

Na koncu še zahvala vsem, ki ste oz. so pripomogli do tega uspeha: družini, trenerju, sponzorjem in seveda zvestim navijačem. Hvala lepa.

Kako se je v Šmartnem pravzaprav začelo bolj resno teči

Avtorica prispevka: Mia Loc, Društvo ŠILT

Sama se najbolj spominjam časov, ko sem še kot osamljena tekačica vsak dan tekla po naših ulicah. Ljudje so me bolj ali manj začudeno opazovali, nekateri med njimi pa so vpili za menoj, da sem malo nora ipd. Priznam, da sem včasih grenko požirala solze razočaranja in stiskala zobe, a sem bila preveč trmasta in vztrajna. Tek sem vzljubila. Postal je del mojega življenja in moja najčistejša molitev, iz katere se je rojevala globoka hvaležnost, kajti tisti, ki smo bili nekoč na dnu, dobro vemo, koliko napora, odpovedovanj in notranjih moči je potrebnih, da odgovorno funkcioniramo skozi življenje.

Leta 1998 sem v Radencih tekla moj prvi, čisto pravi mali maraton (21 km). Spominjam se, kako ponosna in hkrati prestrašena sem stala na startu v množici nasmejanih in živahnih tekačev in tekačic. Vsi so bili tako sproščeni. Začutila sem posebno energijo, ki je do takrat nisem še nikoli oziroma sploh nisem vedela, da obstaja. Prepustila sem se neznani sreči in v sebi začutila neko novo moč. Prihajala je iz drobovja in zaobjela moje telo. No, maraton sem pretekla brez vsakršnih težav in neizmerno uživala. Počutila sem se tako zelo svobodno na krilih vetra, ki je prijazno hladil moje razgreto čelo. V cilju sem že bila odločena, da še to leto pretečem 42 km. Pravi maraton torej.

(se nadaljuje...)

Zahvala

Avtorji prispevka: Petra Planinšek, z Domnom, Rebeko in Davidom, ter Fani in Marjan Planinšek

Pred šestimi meseci nam je bil v drvarnici zaneten požar, ki se je razširil na nadstrešek, ki je v celoti zgorel, na hlev, v katerem so poginile vse naše živali, in na streho hiše, v kateri sta bila v celoti uničena mansardno stanovanje in streha. K sreči smo ohranili vsa človeška življenja, a izguba v materialnih dobrinah je bila kljub temu ogromna.

(foto: Petra Planinšek)

V tem času nam je Z VAŠO POMOČJO uspelo na novo urediti stanovanje, delno tudi nadstrešek, vse ostalo, obnova fasade, hleva in okolice, pa nas še čaka.

Radi bi se zahvalili vsem, ki ste se odzvali klicu NA POMOČ. Gasilcem Zavrstnika, Litije, Šmartna, Štangarskih Poljan, Kostrevnice, Vintarjevca in Liberge, ki ste reševali, kar se je rešiti dalo. Hvala tudi sosedom in vaščanom, ki ste prostovoljno pomagali pri čiščenju pogorišča. Hvala vsem, ki ste nanosili hrano in pijačo. Hvala sosedom Jožetu O., Marku S., Lojzetu S., Andreju M. ml., Joštu K. … za vse dni nesebične pomoči pri fizičnih delih.

Posebna zahvala krovcu Franciju Kraševcu z ekipo za nesebično pomoč in tesarju Tonetu Bučarju za hitro izvedbo del. Hvala podjetju Trgograd in Andreju Poglajnu.

Hvala g. Rajku Meserku in ge. Karmen Sadar za obisk na pogorišču.

Iskrena hvala OŠ Šmartno, g. Tomažu Rozini in ge. Selmi Gradišek za obisk in spodbudne besede, g. Pavliju in vsem zaposlenim za denarno pomoč. Hvala vsem bivšim učencem devetega razreda, ki ste darovali svoj zaslužek od zbiranja papirja, pa tudi vsem, ki ste prispevali sredstva v šolski sklad. Hvala vsem učiteljem za moralno pomoč in oporo Davidu in Rebeki v težkih trenutkih.

Hvala tudi Srednji medijski in grafični šoli Ljubljana, ravnateljici ge. Ani Šterbenc, ge. Sabini Mihevc in vsem zaposlenim, Domnovi razredničarki ge. Guštin in vsem učencem, ki ste prispevali sredstva za šolski sklad.

Hvala vsem, ki ste nas obiskali, nam nudili moralno oporo in tudi finančno pomagali.

HVALA MVS Lipa, ŽVS Lipa, Roku, Špeli, Urši, Evi, Irmi, ge. Heleni Hauptman in vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri organizaciji koncerta.

VSEM nastopajočim in vsem za obisk ter PODANO DLAN – iz srca hvala.

HVALA: Občinama Litija in Šmartno, RK Litija, KSP Litija, OOZL, župniku Jožetu iz Litije, župniku Janezu iz Šmartna, slikopleskarstvu Raspotnik, keramičarju Jožetu Vidicu, inštalaterju Borisu Planinšku, električarju Vinku Bevcu, trgovini Jernej, tiskarni Aco, Krajevnim novicam Šmartno, Ribogojnici Cizerle, Vojku Ceglarju – Agrogradnja, Borutu Verbetu s Klemnom…

Opravičujemo se, če smo koga pozabili omeniti.

SVET JE DOBER IN SLAB, NOBENA STVAR PA NI SAMO DOBRA ALI SLABA. ZATO NOSIJO TUDI NAJTEŽJE PREIZKUŠNJE S SABO NEKO SPOZNANJE, KI NAM POMAGA PREŽIVETI.

HVALA VSEM!

Zeliščarski kotiček

Avtorica prispevka: Jožica Bajc Pivec

Danes začenjamo z zeliščarskim kotičkom. V njem bom najprej predstavila splošna pravila za nabiralce zelišč, nato bom opisala, kako in kje nabiramo, kako sušimo in shranjujemo, kakšni so načini uporabe itd. Vmes pa bomo spoznali tudi posamezne zdravilne rastline.

Ognjič s plavico (foto: Jožica Bajc Pivec)

Mislim, da je prav, da se najprej predstavim. Prihajam iz vasice Vrata, moje ime je Jožica Bajc Pivec. Moja velika ljubezen je narava in vse, kar je povezano z njo. V vsej široki paleti področij, ki jih ponuja, so meni najbližja zelišča. Z njimi sem se začela srečevati, ko sem iskala naravne pripomočke za zdravje otrok. In potem me je neskončna širina in moč zeliščarskega sveta posrkala vase. Z leti sem pridobila mnogo znanja, za katerega menim, da je prav, da ga delim naprej. Iščem in zbiram staro znanje s tega področja. Preizkušam stare recepte, po njih pripravljam različne pripravke. Vse pridobljeno znanje sem tudi uradno preverila, saj imam med drugimi kvalifikacijami tudi nacionalno poklicno kvalifikacijo zeliščarja. Doma, na Domačiji Pivec, imamo vzorčni zeliščni vrt, ki ga z veseljem pokažemo udeležencem delavnic, ki jih organiziramo v lastnih prostorih. Veselim se vsakega obiska, še posebej, če lahko komu pomagam. Tudi v tej rubriki bom poskusila posredovati čim več koristnega znanja, receptov in napotkov. Ko se odločimo, da se bomo ukvarjali z zeliščarstvom, se kar naenkrat pred nami pojavi kup dilem in vprašanj. Mislim, da se moramo reševanja težav lotiti po nekem sistemu, zato sem se odločila, da začnem z osnovnim znanjem – navodili. Razdelila sem jih v nekaj sklopov. Danes nekaj uvodnih razmišljanj in ŠEST ZLATIH PRAVIL ZA NABIRALCE ZELIŠČ.

Uporaba rastlin je stara kot človeštvo. Sprva jih je človek nabiral in uporabljal takšne, kakršne je pač našel v naravi. Z razvojem v mnogih tisočletjih se je hkrati s spreminjanjem človeka tudi rastlinstvo razvijalo v mnoge požlahtnjene vrste. Z razvojem so se razvijale tudi človeške izkušnje pri ločevanju rastlin na koristne, strupene, neužitne in neuporabne.

Zdravilne rastline, kot že samo ime pove, potrebujemo za pripravo zdravil, bodisi doma, v lekarnah, farmacevtski industriji, ali pa drugih sorodnih industrijah, ki uporabljajo dišavnice in aromatične rastline. Kljub naglemu in velikemu razvoju farmacevtske industrije, se uporaba naravnih zdravilnih rastlin ni zanemarila.

V mnogih primerih je naravno zdravilo vsaj toliko cenjeno kot sintetično, vendar uporaba zdravilnih rastlin v mnogih primerih ne more nadomestiti uporabe zdravil, zato je vedno potreben posvet z zdravnikom.

Če se odločimo za nabiranje zdravilnih rastlin, moramo rastline poznati in vedeti, kateri del rastline je zdravilen, kdaj in kje jih nabirati, kako jih sušiti in shranjevati ter kako jih pripraviti.

ŠEST ZLATIH PRAVIL ZA NABIRALCE ZDRAVILNIH ZELIŠČ

Ta pravila nam pomagajo, da zase naberemo tisto, kar potrebujemo, in ohranjamo naravo za naše naslednike. Z upoštevanjem teh pravil bomo dobro poskrbeli za ohranjanje raznolikosti našega bogatega rastlinskega sveta.

Pravila so povzeta po Richardu Willfortu:
Preden greš, dragi zeliščar v prelepo naravo, si vtisni v spomin naslednjih šest zlatih pravil za zeliščarje:

1. Nabirajmo samo v prosti naravi rastoče rastline!

Vsaka rastlina ima svoje rastišče in samo tam je najbolj zdrava in zdravilna. Mnoge lahko gojimo na vrtu, vendar zahteva to delo veliko skrbi, potrpljenja in izkušenj, da se vsaj približamo pogojem rastišča v naravi.

2. Varujmo naravo!

Ne delajmo škode pri nabiranju in nikoli ne potrgajmo vseh zdravilnih rastlin. Pustimo jih, da ohranimo vrsto in rastišče in jih prihranimo za nekoga, ki pride za nami in prav tako potrebuje zdravilne učinke rastlin. Ne nabirajmo zaščitenih rastlin, saj je v naravi nešteto drugih, ki nam jih lahko nadomestijo. Lepoto cveta na travniku, ki ga ni več, pa ne more nadomestiti nihče.

3. Naučimo se rastline natančno spoznati!

Pri nabiranju zdravilnih rastlin je veliko možnosti zamenjave s strupenimi rastlinami, zato moramo biti še posebej previdni! Naj nas ne bo sram vprašati nekoga bolj izkušenega. Prav tako si lahko pomagamo s številnimi priročniki za nabiranje zdravilnih zelišč, ki vsebujejo kvalitetne fotografije in opise rastlin.

4. Zdravilne rastline praviloma nabiramo samo za eno leto!

Ne nabirajmo zdravilnih rastlin za več let. Tudi najskrbneje nabrana, pripravljena in shranjena zdravilna zelišča sčasoma izgubijo zdravilnost. Narava nam vsako leto znova da sveža, zakaj bi si jih torej kopičili za več let.

5. Bodimo previdni pri strupenih rastlinah!

V kolikor rastline ne poznamo, je ne nabirajmo!

6. Nobenega polovičarstva!

Kdor nima potrpljenja za nabiranje, kdor rastlin ne pozna dobro ali jih suši in spravlja brez potrebnega potrpljenja in skrbnosti, naj raje prepusti to delo drugim in kupi potrebno drogo pri zeliščarju ali v lekarni. Zeliščarstvo ni stroka, ki jo obvladaš mimogrede in kar tako. Sprijazniti se je treba, da se znanje in izkušnje nabirajo postopoma. Le-te se pridobijo z redno, pozorno in zbrano hojo v naravo, iskanjem zelišč in njihovim proučevanjem.

Čeprav so samo lepe in zanimive zdravilne rastline, je njihova moč zelo velika. In z njimi moramo ravnati spoštljivo. Samo spomnimo se neštetih zastrupitev s čemažem. Pa tako zanesljivo ga poznamo. Vendar se mu na njegovem rastišču tako rada pridruži še kakšna strupena rastlina. Nam se pa vedno tako mudi in nimamo časa še enkrat pregledati vsak list, ki smo ga prinesli domov. In potem … včasih tudi zdravnik ne more več pomagati.

Zato je prav, da se držimo pravil. S tem bomo zase naredili največ.

Toliko za danes. Naslednjič pa si bomo pogledali, kje najdemo posamezne zdravilne rastline.

Vse dobro vam želim!

Občina Šmartno pri Litiji med obema vojnama

Avtor prispevka: Tadej Čopar

Občina Šmartno pri Litiji je kot samostojna občina obstajala že pred prvo svetovno vojno in je takšen položaj ohranila skozi celotno obdobje med obema vojnama. Samostojnost je ohranila tudi po letu 1933, ko je bil sprejet Zakon o občinah, s katerim se je število občin v Dravski banovini zmanjšalo s 1072 (v letu 1931) na 362 (v letu 1933). Šmarski občini sta se takrat pridružili katastrska občina Ježen vrh iz občine Gradišče in katastrska občina Jablanica iz občine Litija. Do sprememb je ponovno prišlo leta 1936, ko je bila ustanovljena občina Primskovo (takrat so se iz občine Šmartno pri Litiji novi občini pridružili kraji Ježen vrh, Ješce, Mulhe, Obla Gorica, Razbure, Vinji Vrh in Višji Grm), in leta 1937, ko je bila Jablaniška dolina ponovno priključena občini Litija. V Krajevnem leksikonu Dravske banovine iz leta 1937 so navedeni naslednji kraji, ki naj bi spadali v šmarsko občino: Breg, Bukovica, Cerovec, Črni Potok, Dvor, Gradišče, Gradiške Laze, Jablaniške Laze, Jablaniški Potok, Javorje, Jelša, Leskovica, Liberga, Lupinica, Mala Kostrevnica, Podroje, Riharjevec, Selšek, Spodnja Jablanica, Šmartno pri Litiji, Tenetiše, Ustje, Velika Kostrevnica, Vintarjevec, Volčja Jama, Vrata, Zavrstnik in Zgornja Jablanica. Splošni pregled Dravske banovine iz leta 1939 poleg omenjenih krajev navaja še Ravni Osredek, ne omenja pa Brega, Bukovice, Gradišča, Gradiških Laz, Jablaniških Laz, Jablaniškega Potoka, Selška, Spodnje Jablanice, Tenetiš in Zgornje Jablanice.

V letu 1921 je bilo v občini Šmartno pri Litiji 2259 prebivalcev, v letu 1931 pa 2487. Podatek o številu prebivalcev za leto 1931 je zapisan v Splošnem pregledu Dravske banovine iz leta 1939, ki navaja tudi, da površina občine Šmartno pri Litiji meri 4493 ha 81 a 72 m2. Krajevni leksikon Dravske banovine iz leta 1937 navaja, da ima občina 3311 prebivalcev in da meri površina občine 5836 ha. Spletna stran statističnega urada RS navaja, da je imela leta 2012 občina Šmartno pri Litiji 5537 prebivalcev, površina pa je takrat merila 95 km^2.

Statistični letopis za leto 2013 navaja malo več kot 200 občin, med leti 1918 in 1941 pa jih je bilo precej več, saj je bilo leta 1933, ko se je število občin izrazito zmanjšalo, samo v Dravski banovini (le-ta ni zajemala celotnega območja današnje Slovenije) več kot 350. Kljub temu da je imela takrat šmarska občina precej manj prebivalcev kot danes, je bila glede na podatke, ki so navedeni v Splošnem pregledu Dravske banovine in Krajevnem leksikonu Dravske banovine, v litijskem okraju (v krajevnem leksikonu: srezu) v prvi polovici po številu prebivalcev. Glede na podatke, ki jih navaja Splošni pregled Dravske banovine (podatki o številu prebivalcev se sicer nanašajo na leto 1931), so bile v tem času izmed 17 občin v litijskem okraju le štiri takšne, ki so imele večje število prebivalcev od šmarske občine z 2487 prebivalci (Litija: 5145, Stična: 2560, Šent Vid pri Stični: 3294, Zagorje ob Savi: 9003), druge pa so imele manjše število prebivalcev (Dole pri Litiji: 977, Kresnice: 1470, Krka (sedež Videm): 1765, Mlinše: 1060, Polšnik: 1517, Primskovo (sedež: Gradišče): 746, Sveti Jurij pod Kumom: 1665, Sveti Križ pri Litiji: 1831, Trebeljevo (sedež: Prežganje): 1797, Vače: 1012, Veliki Gaber: 1575, Višnja Gora: 2365). Glede na podatke, ki so navedeni v Splošnem pregledu Dravske banovine, je imel leta 1931 kraj Šmartno pri Litiji 456 prebivalcev (takrat je bil ta kraj ločen od Ustja), Litija 673 in Zagorje 1227 prebivalcev. Danes ima glede na podatke na spletni strani statističnega urada RS (dostop do podatkov: 5. 11. 2015) Šmartno pri Litiji 1456 prebivalcev, Litija 6420 in Zagorje ob Savi 6893. Število prebivalcev v Šmartnem je torej v zadnjih desetletjih naraščalo občutno počasneje kot v ostalih dveh omenjenih krajih.

(foto: arhiv Kamra)

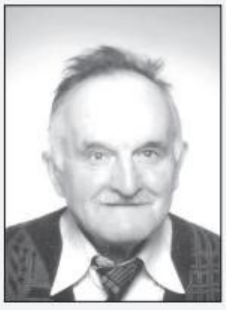

ZAHVALA

V 89. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari ata in pradedek,

ALOJZIJ STRAH,

Zavrstnik 31.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti v Šmartnem, izrekli sožalje, prinesli cvetje in sveče ter darovali za svete maše. Zahvaljujemo se sosedom, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih. Hvala osebju Zdravstvenega doma Litija, duhovniku g. Cirilu za duhovno oskrbo in župniku g. Janezu Kvaterniku za opravljen obred. Hvala g. Vinku Slapničarju za ganljive poslovilne besede in gasilcem PGD Zavrstnik. Hvala tudi sorodnikom.

Žalujoči: vsi njegovi

Vabilo

KD Javorje Vas vljudno vabi na **ogled živih jaslic** in **starih ljudskih šeg.**

Prireditev bo v petek, 25. 12. 2015, ob 17. uri.
Vljudno vabljeni!

Krajevne novice Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Uredništvo Krajevnih novic vam želi vesele božične praznike in srečno 2016.

Za malega Jona z veliko željo

Jon

Jon se je skupaj z bratcem Nejcem rodil skoraj 3 mesece prezgodaj. Kmalu po rojstvu so se jima pojavile možganske krvavitve, pri Jonu žal obsežnejše. Tako se je začela njegova drugačna pot. Jon je deček s posebnimi potrebami. Ima cerebralno paralizo. Kljub temu je vesel, razigran in pogumen fant. Njegova želja je ena sama – rad bi hodil. Jon in Nejc se imata iskreno rada, kot se imajo radi vsi bratje oz. sestre. Želita si, da bi lahko skupaj počela stvari, ki jih počnejo njuni sovrstniki. A Jon ne zmore sam na kolo, čeprav prilagojeno, Jon se ne more sam skriti, ko se igrata skrivalnice, in zmaja lahko spušča le na atijevih ramenih ...

Do sedaj

Cerebralna paraliza ni bolezen, ampak stanje. Je nezmožnost v celoti kontrolirati motorično funkcioniranje. Otežena je kontrola mišic in koordinacija gibov. Pri Jonu se to kaže predvsem v zakrčenosti mišic oz. spastičnosti.
Jon že 6 let, torej vse svoje življenje, obiskuje fizioterapije, večino le-teh v Ljubljani. Terapije, ki mu pripadajo v javnem zdravstvu, so daleč premalo za njegov napredek, zato obiskuje tudi samoplačniške terapije pri zasebnih terapevtih. Kljub ogromnemu številu ur fizioterapije in kljub vajam, ki jih vseskozi delamo doma, Jon žal ne more samostojno stati, kaj šele hoditi.

Jon (foto: družina Conta)

Kakšne so možnosti

Pridejo dnevi, ko preprosto ne gre več. A želja je velika, zato ne obupamo in verjamemo. Selektivna dorzalna rizotomija (SDR) je nevrokirurška tehnika, ki se uporablja za blaženje spastičnosti. SDR ni zdravilo za cerebralno paralizo, zmanjša pa spastičnost in izboljša funkcionalnost.
V Sloveniji se ta operacija ne opravlja. Poseg se izvaja v ZDA, v St. Louis Children's Hospital. Dr. T. S. Park ima dolgoletne izkušnje in je opravil že številne uspešne operacije. Uspešno je operiral tudi 9 otrok iz Slovenije, kar nam je vlilo upanje, da lahko pomaga tudi našemu Jonu.

Upanje

V mesecu juniju smo tako prejeli odgovor dr. T. S. Parka, da je Jon primeren kandidat za operacijo, ki bi mu omogočila lažji vsakdan. Hkrati pa je na nas padlo veliko breme, da Jonu to tudi omogočimo. Vse je namreč povezano z visokimi denarnimi stroški, ki jih sami žal ne bomo zmogli.
Samo operacija SDR in morebitna ortopedska operacija krepko presegata 50.000 €. Na ZZZS smo poslali vlogo za kritje stroškov operacije, vendar od julija še vedno nimamo nikakršnega odgovora. Dejstvo je, da nam bodo v decembru sporočili natančen datum operacije, ki bo predvidoma v marcu 2016. Poleg samega posega veliko breme predstavljajo stroški, povezani s potjo in nastanitvijo v ZDA, kjer bomo prebivali približno tri tedne. Predvsem pa moramo po posegu Jonu zagotoviti terapije, ki so vsaj nadaljnja 3 leta po operaciji nujno potrebne za ustrezno rehabilitacijo.

Nič te ne more pripraviti na življenje z otrokom s posebnimi potrebami in nič te ne more ustaviti, da mu ne bi pomagal k čim bolj samostojnemu življenju.
Četudi to pomeni, da ***zaprosiš za pomoč.***
Hvala vsem.

Jon in Nejc (foto: družina Conta)

Kako lahko pomagate?

Z namenom transparentnosti smo pri Zvezi prijateljev mladine (ZPM) odprli namenski transakcijski račun, na katerega lahko nakažete svoje prispevke za Jona. Vsa sredstva bodo namenjena izključno za operaciji in terapije ter stroške, povezane z njimi. Za prav vsak evro se vam vnaprej najlepše zahvaljujemo.

Podatki za nakazilo:
ZPM LJUBLJANA Moste - Polje
Proletarska 1
1000 Ljubljana
IBAN: SI 56 3300 0000 1303 865
SKLIC: 00 487
BIC: HAABSI22

(Donacija se za pravne osebe lahko upošteva kot davčna olajšava.)

Za vsa dodatna pojasnila nas lahko kontaktirate na:

Maruša Conta, tel. št.: 031 790 757
Gregor Conta, tel. št.: 041 219 728

zamalegajona@gmail.com

www.facebook.com/za.malega.jona